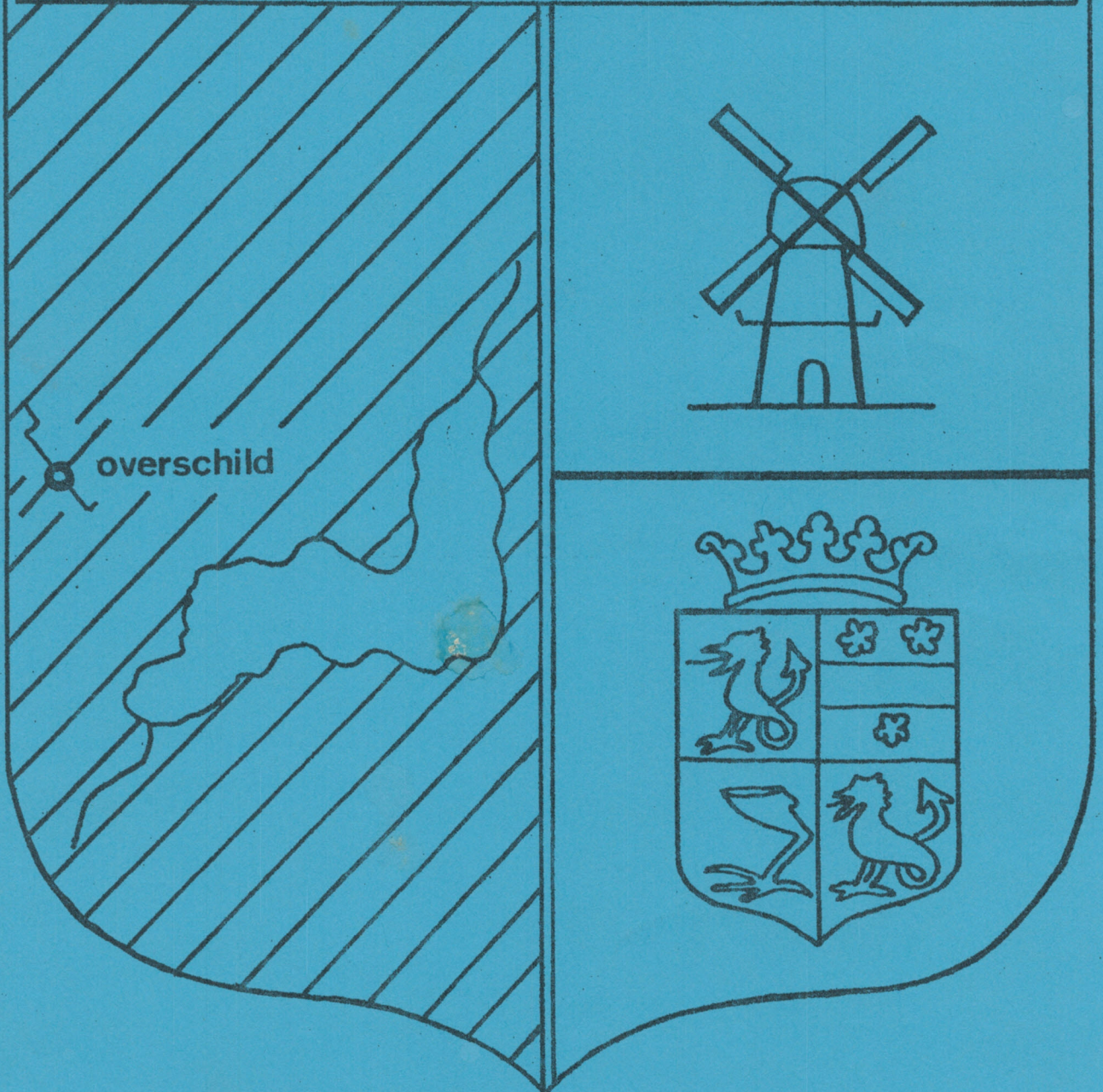

jan. 91

schildjer proat

SCHILDJER PROAT

Schildjer Proat verschiint 4x per jaar huis aan huis, en wel in de maanden Januari, april, juli en oktober.

Redaktie:

Reina Dikkema	Graauwedijk 21	tel. 05966-488
Lex v.d. Gaag	Graauwedijk 28	tel. 05966-244 (eindred.)
Antje Salomons	Graauwedijk 29	
Aaltje Smit	Maerweg 7	tel. 05966-371
Henk de Vries	Kanaalweg 8	tel. 05966-256
Maaika de Vries	Graauwedijk 50	tel. 05966-360

Bestuur Dorpsbelangen:

E. Brakema	Meerweg 45	tel. 05966-447
E. Dikkema	Graauwedijk 21	tel. 05966-488
L. v.d. Gaag	Graauwedijk 28	tel. 05966-244
H. v.d. Holt	Meerweg 13	tel. 05966-264 (penn.)
Soede	Kanaalweg 12	tel. 05966-348 (voorz.)
M. Verbeek	Graauwedijk 6	tel. 05966-483
I. Voogd	Kanaalweg 28	tel. 05966-392 (secr.)

Rekeningnummers:

Bankrekening Schildjer Proat: 35 27 53 269 Rabo bank Overschild
Bankrekening Dorpsbelangen : 35 27 52 629 Rabo bank Overschild
Gironummer Rabo bank Overschild: 91 18 84

Abonneeranten:

Niet inwoners van Overschild kunnen zich tegen een abonnementsprijs van f15,- per jaar abonneren op Schildjer Proat. De krant zal dan via de P.T.T. worden toegezonden.

Advertentie-tarieven:

Kwart pagina per editie f12,50; per jaar f 37,50
Halve pagina per editie f25,00; per jaar f 75,00
Hele pagina per editie f40,00; per jaar f120,00
Knaakjes f 2,50 per stuk, maximaal 25 woorden.

Betalingen:

Betalingen dienen te geschieden kontant of op onze bankrekening. Indien de betaling niet uiterlijk op de 1e van de maand van verschijning is geschied, kunnen niet worden geplaatst.

Ingezonden stukken:

Lezers kunnen in deze krant hun zegje doen buiten verantwoordelijkheid van de Vereniging voor Dorpsbelangen en de redaktie. Anonieme brieven verdwijnen ongelezen in de prullebak. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen.

Copy voor Schildjer Proat:

De copy voor Schildjer Proat willen we voor of op de aangegeven datum in ons bezit hebben. Als copy te laat wordt ingeleverd, gaat dit ten koste van de kwaliteit van ons blad. Dus, op tijd inleveren daar anders de mogelijkheid bestaat, dat uw informatie niet of later wordt geplaatst!

Inleveren: een week voor de 1e van de maand van verschijning

VAN DE

Op dit moment ligt het januari-nummer van Schildjer Proat opengeslagen voor U en heb ik de eer U, namens de redactie, te vertellen wat er allemaal te lezen is in deze uitgave.

Het moet gesteld dat, terwijl zich aan de horizon donkere wolken samepakken van een conflict dat mogelijk tot een wereldbrand kan leiden, het leven in Overschild kalm voortkabbelt.

Ik denk dat het goed is om even te ontspannen bij de haard met dit blad en dan niet zo zeer omdat wat elders in de wereld niet interessant is maar meer vanwege het feit dat dit nieuws al in hapklare brokken bij U de huiskamer wordt binnengesmeten.

Wat komt U tegen in dit krantje?

Allereerst zat er een grote bankenveloppe omheen en dat is vreemd. Hoe dat zit leest U in dit blad. Dorpsbelangen geeft acte de présence en de werkgroep Evenementen pakt eveneens uit met een artikel en een activiteitenkalender die U er maar uit moet halen om op te hangen.

Dan zijn er gelukkig enkele verhalen van lezers, die gereageerd hebben op onze oproep om copy in te sturen. Vanaf deze tafel onze dank hiervoor en schroomt U niet hiermee door te gaan.

De Groninger rubriek en de spelregels van een streekgebonden spel zijn aanwezig evenals de gebruikelijke dierenrubriek. Ook een artikel over kabel-TV en de vooruitzichten voor Overschild hierop met een, simpele, enquête.

Een vreemde tuingast, politienieuws en de Canadese landbouw natuurlijk in dit blad. Verder de schoolkrant, nog wat losse wetenswaardigheden en dan de PUZZEL.

Ik schrijf dit met hoofdletters. De laatste tijd hebben wij twee keer een prijspuzzel geplaatst en ALLE inzenders hebben een attentie ontvangen. Beide keren hebben we niet hoeven te loten. ALLE inzenders hadden een juiste oplossing.

Dit is leuk om te weten, ware het niet dat, als U goed leest, de respons op deze rubriek praktisch nihil is. Enfin, U krijgt een nieuwe kans.

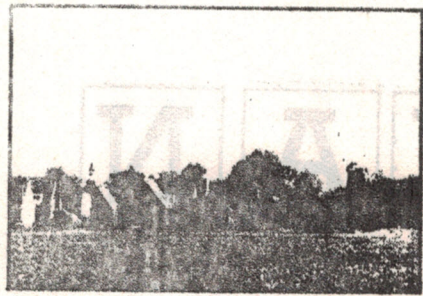
Rest mij nog U veel leesplezier toe te wensen.

Lex v.d. Gaag.

REDACTIE

vereniging voor dorpsbelangen
overschild en omstreken

secretariaat:

overschild.

Terwijl er in de Golf hard gevochten wordt en ook elders mensen elkaar naar het leven staan zit ik hier een stukje voor Schildjer Proat te schrijven. Een bizarre situatie. Gelukkig gaat het leven hier voorlopig gewoon door.

Op 5 januari hebben we een gezellige nieuwjaarsborrel gehad. Er waren zo'n 50 mensen en er werd tot in de kleine uurtjes doorgedaan.

Ook op 5 januari heeft het bestuur een overleg gehad met het college van B & W. De onderwerpen die o.a. aan de orde zijn geweest waren woningbouw, landschappelijk beleid, verkeersontwikkelingen, huisvestingsbeleid en sociale vernieuwing.

In het kader van dit laatste kregen we, net als elk ander dorp in de gemeente, een bankje aangeboden. Dit bankje moeten de dorpsbewoners zelf plaatsen om een door hen zelf gekozen plek. Het bestuur heeft besloten dat het bankje dit voorjaar op Kosterseerf kan worden geplaatst.

Op 16 januari hebben we in de Pompel met alle verenigingen van dorpsbelangen uit de gemeente Slochteren een vergadering gehad. Voornaamste gespreksonderwerp was de verkeersveiligheid en verder is er ook afgesproken dat er meer gezamenlijk overleg en uitwisseling van ideeën zullen komen.

Op 26 februari zal de jaarlijkse ledenvergadering van dorpsbelangen plaatshebben. De uitnodiging, met agenda, volgt nog, maar houdt U de datum alvast vrij.

En . . . vergeet U ook 2 februari niet, toneel met bal na.

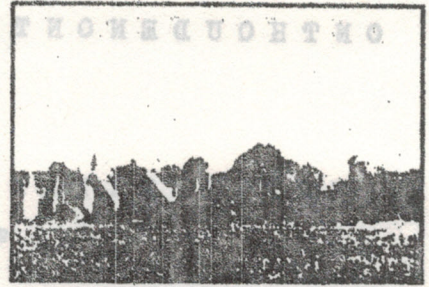
Tot ziens.

Namens het bestuur van dorpsbelangen,

Irma Voogd.

vereniging voor dorpsbelangen
overschild en omstreken

secretariaat:

overschild.

Van de werkgroep Evenementen.

(DORPSBELANGEN)

De doe-avonden van de werkgroep Evenementen worden goed bezocht. Afhankelijk van de activiteit zijn er meestal wel zo'n 15 of meer personen. Eén keer zelfs 30. Wij zijn met zo'n opkomst erg blij. Waar we wat minder blij mee zijn is het gegeven dat er bij de doe-avonden te vaak geld tekort is.

In een bespreking met het bestuur Dorpsbelangen hebben wij het hierover gehad en ons werd gevraagd of alle deelnemers ook lid van Dorpsbelangen waren. Dit blijkt niet het geval. Tijdens het gesprek kwam naar voren dat het eigenlijk niet eerlijk dat leden dezelfde bijdrage betalen bij evenementen als niet-leden en dat het dus reeel zou zijn om de toegang voor niet-leden wat te verhogen. Eigenlijk kunnen wij ons daar wel in vinden maar, hebben wij gemeend, dit moet dan pas het volgende seizoen ingaan. Hiermee is het bestuur akkoord gegaan.

Vanaf september 1991 zullen de toegangsprijzen dus aangepast zijn. Dit is natuurlijk jammer, maar als U lid bent of wordt van de vereniging van dorpsbelangen dan zult U daar niets van merken en U steunt de vereniging ook om andere zaken te realiseren.

Het lidmaatschap van de vereniging voor Dorpsbelangen kost voor 1 persoon f 8,- en een familie is voor f 13,50 al compleet lid. Gezinsleden vanaf 18 jaar dienen weer persoonlijk lid te worden.

ONTHOUDEN ONTHOUDEN ONTHOUDEN ONTHOUDEN

AKTIVITEITENKALENDER alles onder voorbehoud!

en tot zover nu bekend is

Zaterdag 2 februari : 20.00 uur Groninger toneelstuk met bal na

dinsdag 26 februari : 20.00 uur Ledenvergadering Dorpsbelangen

woensdag 27 februari : 20.00 uur Ledenvergadering S.V. M.O.N.O.

woensdag 27 maart : 20.00 uur Bloemschikken paasstukjes

zaterdag 30 maart : 14.30 uur Eieren zoeken

zaterdag 27 april : 20.00 uur Oranjefeest

dinsdag 30 april : vanaf 09.00 uur koninginfeesten

zaterdag 18 mei : 21.00 uur Popgroep PLAT met een
miss Overschild-verkiezing

dinsdag 21 mei of
woensdag 22 mei : 's-middags Kindermodeshow

zaterdag 1 juni : Wielerronde

zaterdag 31 augustus : Ronda van Slochteren

Ergens in september : Braderie

In de zomervakantie natuurlijk weer de kinderspeelweek, mits er voldoende vrijwilligers zijn!

Het Oranje-committee, dat de koninginfeesten en 1 x per 5 jaar het bevrijdingsfeest organiseert, is zeer gelukkig te maken als zich enkele mannen als vrijwilliger aanmelden om de organisatie vlekkeloos te laten verlopen.

ONTHOUDEN ONTHOUDEN ONTHOUDEN ONTHOUDEN

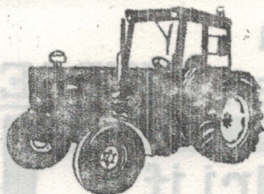

OPTICAR

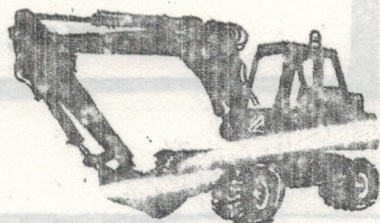
OPTICAR uw mobiele brilcentrum
correspondentieadres:
Meerweg 49, 9625 PH Overschild - Telefoon 05966-200

LOONBEDRIJF
ulbe noordenbos

Graauwdijk 15 Tel. 05966 - 252 9625 PA. Overschild

055 157

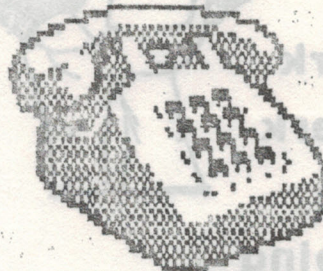

Nog geen lid?

Wordt dan lid !!

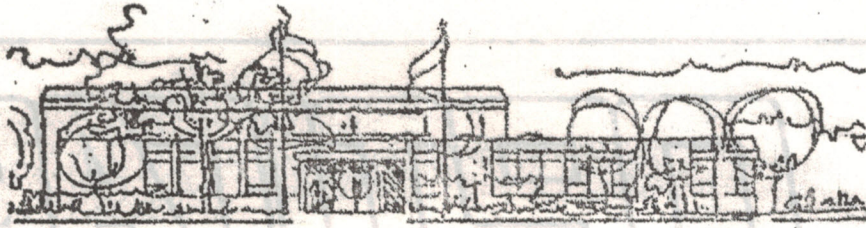
Bel:

Eén van de bestuursleden

VERENIGING VOOR DORPSBELANGEN
OVERSCHILD EN OMSTREKEN.

" DE POMPEL "

ONIDEK DE MOGELIJKHEDEN ! !

**UW DORPSHUIS IS GEBOUWD EN INGERICHT VOOR BIJNA
ELKE AKTIVITEIT OP ELK GEBIED.
VAN VERGADERING TOT FEESTAVOND (tot 300 personen)
BRUILOFTEN EN PARTIJEN**

VOOR INRICHTINGEN: 05966 - 285 / 519

*Meerzorg de, 9025 PA Overdijk - Telefoon 05966-200
correspondentieadres
OPTICAR uw, 9025 PA Overdijk - Telefoon 05966-200*

S K B

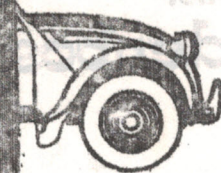

**grondwerk
straatwerk
riolering
ontstopping
schoorsteenbouw
onderhoud**

tel: 05983-2593

**Onderhoud onderdelen
en
van alle typen CITROEN**

**Autobedrijf
Willem Duck**

**Luddeweersterweg 6
Luddeweer**

tel. 05961-389,

Mogelijk heeft U wat verbaasd opgekeken toen er om deze Schilder Proat een grote enveloppe zat met een foto van ons dorp Overschild. Wij willen U graag uit de doeken doen hoe dit nu zit.

Zoals U misschien wel weet worden boven Nederland regelmatig luchtfoto's gemaakt en zijn er bedrijven die deze foto's op bestelling kunnen leveren aan belangstellenden, meestal tegen een vrij fors geldbedrag. Praktisch iedereen heeft wel eens zo'n aanbieding gekregen. Toen vorig jaar de Rabobank Overschild ophield zelfstandig te bestaan en door de Rabobank "De Wolden" is overgenomen, waren er juist van die luchtfoto's gemaakt en het leek de bank een aardig idee om aan alle inwoners van Overschild bij wijze van afscheidscadeau een foto van Overschild in vogelvlucht aan te bieden. U krijgt hem dus gratis. Men heeft ons verteld dat deze opname begin mei 1990 is gemaakt en dat zou kunnen want de koolzaadvelden staan volop in bloei. Wij van de redactie, vonden het een erg leuke verrassing en hebben met plezier meegeholpen het rondbrengen ervan te verzorgen.

Op de bank in Overschild kunt U ook nog vier andere foto's bekijken van Overschild. Deze bestrijken een iets ander gebied, o.a. de Oude Graauwedijk en verder naar het Oosten, de Graauwedijk west en de dorpskom vanuit een andere hoek. De bank heeft niet voor één van deze opnames gekozen, U kunt ze echter wel bestellen en ze kosten dan f 35,55 incl. BTW per stuk. De afmeting wijkt ook af en is 20 x 25 cm. Tenslotte vermelden wij, wellicht ten overvloede, dat dhr. Bosscher privé onder telefoonnummer 221 te bereiken is, terwijl de bank nummer 215 heeft.

Rabobank

Rabobank "de Wolden"

Hoofdweg I-II

9621AA Slochteren

Uw filiaal is als vanouds

Rabobank Overschild

op het bekende adres.

Voor:

sparen, salaris- en
pensioenrekeningen,
rekeningen courant,
kredieten en leningen,
buitenlands geld.

Openstelling
maandag
woensdag
vrijdag

Graauwedijk 57
19.00-21.00 uur
15.00-18.00 uur
14.00-18.00 uur

De Canadese landbouw

Met jaar 1990 weer achter ons is er een nieuw jaar op de kalender met allemaal gissingen wat dit voor de landbouw brengen zal.

Veel optimistische geluiden zijn er de laatste tijd niet uit dit land gekomen en evenmin nu nog. De G.A.T.T. onderhandelingen in Brussel zijn voorlopig opgeschort wat betekent dat hier in Canada vooral de graanboeren op weinig steun hoeven te rekenen en veelal hun eigen boontjes moeten proberen te doppen. Ook hier timmeren de graanboeren wel degelijk op de deur van het gouvernement, maar met weinig gehoor.

Een bijeenkomst van 500 ongeruste boeren trok geen enkele ambtenaar van het ministerie dat nauw betrokken was bij de kwestie. Dit zegt genoeg over hoeveel aandacht er voor de boer is.

Ook hier worden miljoenen aan geld over de tafel gesmeten voor projecten waar niets van terug komt. Ook de landbouw krijgt geld, maar niet direct de betrokken persoon die ermee gediend is. Commissies werken langzaam en alles wordt voor zich uit geschoven.

Een bestaand free-trade verdrag tussen Amerika en Canada werkt niet voor de graanboeren. In Amerika ontvangen de boeren meer geld voor hun graan dan hier en voor duizenden hectares die braak liggen komt een vast bedrag aan geld.

Alleen een hogere tarweprijs is een redding voor de teler en dan kunnen subsidies wel achterwege blijven. Velen zoeken naar een uitweg met andere gewassen, waarvan de markt dan ook weer overvoerd wordt.

Contracten voor bonen en bieten zijn er moeilijk te krijgen en voor velen is graan de enige teelt. Oliezaden zijn momenteel ook niet hoog in prijs en meestal zeer wisselvallig. Zo heeft het jaar 1990 de boeren een rijke oogst bezorgd die we nu voor dumprijzen kunnen inleveren omdat er teveel is zeggen ze.

Er wordt niet verteld hoeveel mensen er iedere dag sterven van de honger, omdat er geen geld is.

De politiek is heden niet met de graanboeren.

Hopende dat het niet zo lang meer mag duren dat dit verandert en de boerenstand kan blijven voortploegen.

Nog een gelukkig 1991 toegewenst uit het verre Canada aan alle vrienden en bekenden.

G.J. Schutter

Wij ontvingen van dhr. Pestman alhier het volgende aardige artikel over vreemde gasten en dat willen wij U niet onthouden.

Op de vraag of er onder de lezers wetenswaardigheden voor Schilder Proat zijn wil ik reageren.

Als je, zoals ik, landbouwer bent, vind je weleens iets in het land. Zo heb ik 4 x een ring van een geringde vogel opgestuurd. In Augustus 1976 vond ik, verward in prikkeldraad, een meeuw met een ringetje om de poot waarop stond een nummer en "Vogelwarte Hiddensee D.D.R." De ring heb ik opgestuurd naar dr. Fop I. Brouwer, bekend van de radio en hij heeft voor mij de ring opgestuurd. Enige tijd later kreeg ik bericht van het vogeltrekstation in Arnhem dat de stormmeeuw op 9 juni 1971 in Rostock in Oost-Duitsland was geringd; de meeuw was dus 5 jaar oud en de afstand tot Overschild 375 km.

Twee jaar later, in 1978, kreeg ik een ring in handen van een zilvermeeuw die niet meer kon vliegen. Het was een Nederlander, want op de ring stond "Vogeltrekstation Arnhem".

Uit het bericht wat ik later ervan ontving bleek dat deze zilvermeeuw al in 1967 was geringd in Rottumeroog; hij was dus 11 jaar oud en was maar 35 km. van z'n geboorte grond teruggevonden.

In 1984 lag op 25 dec., op eerste kerstdag dus, een torenvalk bij ons onder de kapschuur. De vogel was ook uit eigen land met een ring van het vogeltrekstation uit Arnhem. De torenvalk bleek later geringd te zijn op 24 juni van datzelfde jaar in Herwen in Gelderland. Herwen ligt vlakbij Lobith, waar de Rijn in ons land komt. De afstand van Herwen naar Overschild was 162 km.

Op 1 juli 1988 vond ik opnieuw een geringde stormmeeuw, een verkeersslachtoffer. Op de ring stond een vreemde naam "Estonia Matsalu". Na de ring opgestuurd te hebben naar het vogeltrekstation Arnhem te Heteren kreeg ik bericht dat de stormmeeuw een jaar eerder op 13 juni 1987 als nestjong was geringd in Oriku Piklalaïd in Estland, één van de Baltische staten aan de Oostzee, 1200 km. van Overschild. Zo kun je zien dat er boven Overschild heel wat vreemde vogels vliegen.

Met vriendelijke groeten van H. J. Pestman aan de Meenteweg 6

Hr. Pestman onze dank voor dit leuke artikel, wij hopen meer van dit soort wetenswaardigheden over Overschild te mogen ontvangen.

Zonder direkt een pleidooi te houden voor commerciële televisie en afwijzing van het huidige omroepbestel te bepleiten, zijn er toch enige wijzigingen te bespeuren in het aanbod van programma's bij de reguliere omroepverenigingen. Was het voorheen een uitgemaakte zaak dat sport door de NOS werd uitgezonden dan blijkt nu dat de meestbiedende de uitzendrechten krijgt en in vele gevallen is dit een commerciële zender. Is dit erg? Nee, want aan de reclame tussendoor is men snel gewend, het geeft de mogelijkheid even de koffie op te halen uit de keuken of een biertje te pakken uit de koelkast met wat knabbels. Anderzijds is dit wel erg, want met de verdere toeneming van de commercie zullen de omroepverenigingen steeds vaker achter het net vissen omdat zij niet kunnen opbieden tegen hun rijkere opponenten die de leukste programma's voor hun neuzen weghopen. Op zich is dit nog geen ramp, ware het niet dat deze rijke jongens ofwel rechtstreeks via de kabel uw huis binnenkomen, ofwel via de satelliet met schotel op uw buis te zien zijn. Met uw bestaande antenne, de welbekende plaatjeshark, is het niet mogelijk deze beelden op te vangen. Met een, dure, schotelantenne kan dit wel, maar soms komen deze beelden gecodeerd binnen. Dat wil zeggen: U ziet alleen een verzameling strepen omdat er een decodeerapparaat moet worden tussengeschaald, kost ook weer de nodige guldens, om van de geboden programma's te kunnen genieten.

Een groot gedeelte van Nederland is bekabeld. Eerst de, goedkope, grote steden en nu de wat duurere kleine plaatsen. Bij ons in de buurt zijn dat o.a. Slochteren, Siddeburen maar ook Woltersum en Wittewierum staan op de nominatie. Veel duurder voor de exploitanten dus.

Van de techniek cronheen weet ik niets. Wel weet ik dat ik persoonlijk best op de kabel zou willen vanwege een aardige film, een voetbalwedstrijd of een quiz van Jos Brink; ik noem zo maar wat.

De verkoopwaarde van de huizen in Overschild zou stijgen met kabelaansluiting, omdat nieuwe bewoners meestal uit een bekabeld deel van Nederland komen, of U de aansluiting nu gebruikt of niet.

Ik weet niet of men kabelaansluiting wil in Overschild. Er dient een bepaald percentage vóór aansluiting te zijn om een verzoek tot aansluiting op de kabel in te dienen bij de instanties. Een enquête dus! Nu is mijn ervaring met enquêtes bepaald niet positief en dit heeft ertoe geleid om, op verzoek, alle vragen te vermijden en alleen NEE te laten volstaan.

Als U vindt dat Overschild NIEET aangesloten mag worden op de kabel moet U dit kenbaar maken bij Jan Smit, tel.:371 alhier.

Als U vindt dat Overschild WEL aangesloten moet worden doet U helemaal niets. Informatie vragen bij Jan mag natuurlijk wel.

Ik zal Jan dus niet bellen. Ik wil wel aan de navelstreng van de kabel en niet meer met plaatjesvork uit eigen schotel eten. In angst zitten of m'n antenne wel blijft staan bij een dikke storm.

Zou het lukken? Ik weet het niet. De mensen buiten de dorpskom zullen mogelijk niet aangesloten kunnen worden i.v.m. het kostenaspect, maar zo werd er ook geredeneerd door de instanties toen er waterleiding en electra moest worden aangelegd, om van gas en telefoon maar te zwijgen. Nog even in het kort: NIETS doen als U wel aansluiting wil, of bellen naar Jan Smit als U dit niet wil.

Jan vertelt hier achteraan wat meer over de techniek en het kostenaspect voor U en op grond van de uitkomst van de enquête gaat hij verder met trachten de kabel naar Overschild te realiseren.

U kunt eventueel ook bij Henk de Vries gaan kijken wat U momenteel allemaal mist op de TV, hij heeft een schotelantenne in vol bedrijf.

Ik heb contact opgenomen met de CAGD in Sappemeer, dit is een bedrijf dat de bekabeling verzorgt en heb hen enige vragen gesteld.

V. Hoeveel programma's kan ik ontvangen en welke?

A. In totaal 17, te weten: Ned.1, 2 en 3; Dld.1, 2 en 3; RTL4; Brt.1 en 2; BBC.1 en 2; RTL+; Sat.1; Eurosport; TV.5; Superchannel en CNN. Verder een groot aanbod van radioprogramma's, zo'n 22 kanalen en dit allemaal storing- en ruisvrij.

V. Wanneer kan ik m'n eigen antenne afschaffen?

A. Overschild zit in de molen maar ligt wel onderop. Dit heeft te maken met het geringe aantal aansluitingen, de kosten en de afgelegen plek van Overschild zelf. Wij denken dat het nog wel zo'n 5 jaar op zich zal laten wachten. De kosten voor Overschild liggen op minimaal f 2000,- per aansluiting en deze kosten komen direkt voor rekening van de exploitant en niet voor de abonnee, U dus.

V. Dat is een hoop geld. Wat kost het mij dan per maand?

A. Het tarief is f 16,50 per maand, dit gaat onmiddellijk in bij aansluiting. U krijgt de dure rekening van kabelaanleg niet gepresenteerd. De aansluitingskosten, eenmalig, zullen ongeveer f 70,- bedragen, dit is inclusief kabels, pluggen en afregelen van uw toestel.

V. Hoe groot moet het percentage van de bevolking zijn die zo'n aansluiting wil?

A. Er dient minimaal 80 % van de bevolking positief te reageren alvorens wij overgaan tot kabelaanleg, waarbij de opmerking dat e.e.a. wel in de planning moet passen en dat is bij Overschild nog niet direkt het geval.

V. Is aansluiting van Overschild alleen interessant voor jullie?

A. Nee, te klein. We hebben geluiden uit Tjuchem en Steendam dat deze ook wel aansluiting willen.

V. Hoezo te klein. In Overschild en omstreken zijn er toch zo'n 200 potentiële aansluitingen te realiseren?

A. Kabel in Overschild zal alleen in de bebouwde kom worden aangesloten. Verder kunnen de woningen die op de route van de kabel naar Overschild mogelijk wel worden aangesloten. De rest valt er helaas buiten omdat de kosten voor ons echt veel te hoog worden.

V. O, dus buiten Overschild zal men ook in de verdere toekomst niet aangesloten worden op de kabel. Men zal daar dus verstoken blijven van het programma-aanbod dat t.z.v. daar praktisch iedereen wordt ontvangen?

A. Ja, maar er bestaat de mogelijkheid om bij ons een schotelantenne te huren. De informatie hierover zullen wij U toesturen.

Ik dank U voor de informatie. Einde gesprek.

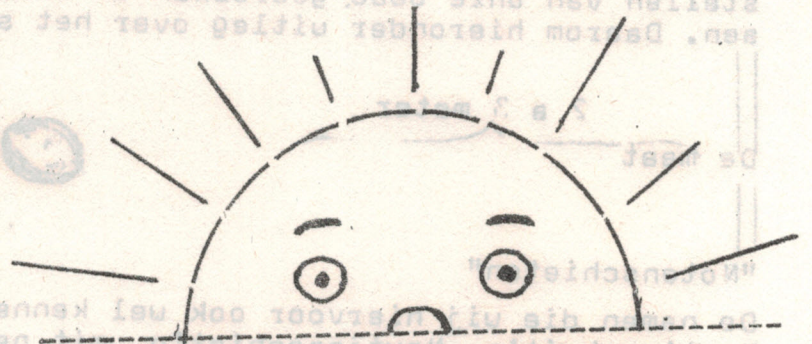
Tot zover de CAGD in Sappemeer. Ik zou graag van U willen weten of U geen aansluiting wil, want het wordt steeds moeilijker om nog ongestoorde T.V.- en radioprogramma's te ontvangen. Er komen zoveel andere uitzendingen en stralingsbronnen bij in de lucht dat de antennefregeling tegenwoordig al een vak apart is.

Ik kan U verder vertellen dat, als wij hier kabelaansluiting krijgen, ik tegen kostprijs uw toestellen kan aansluiten. En dat is heel wat minder dan de f 70,- die genoemd is door het CAGD. Ik denk dan meer in de richting van ca. f 25,-, de kostprijs van kabels en pluggen, verder niets.

Over de schotelluik kan ik U ook inlichten. De informatie erover heb ik inmiddels in huis.

Jan Smit
Tel.: 371.

Spiekerbroek.

Onderweegs noar stad, zee ik tegen mien man,
dommit koop ik mie n spiekerbroek.
Ken mie niks scheel n wat n aander d r van zegt, elk en ain lopt
ja in zo n ding, nou waarom ik nait?
Ainmoal in stad, was 't mor de vraag, waar koop je zo n ding.
Doar wicht, wees mien man, mit ofkeer keek ik noar de grote
rekloame ploat van twij jongelu, mit broek haalf om 't gat.
Bist doe wel gout wies? nee jong, doar nait jammerde ik.
Nou den krigst doe gainend, in dat soort winkels hebben
ze echte spiekerbroek n, en doar is die 't ja om te doun.
Doar den, en ik wies noar n klain winkeltje.
Achter n soort ofgekeurde bar, stait n jonge vent.
n Piel-stitje in t hoar, ain oor-rinkje in, en n bloeske
dei hom veul te klain was, de knoop n knaptten d r hoast of.
Kan ik U ergens mee helpen mevrouw? vruige hail vrundelk.
Joa 'k wil groag n spiekerbroek hebben, mor ik wait de moet nait.
De jong kerel bekeek mie aans n vakman, en pakte n stoapeltje
broek n oet n vak. "Daar achter zijn de paskamers mevrouw"
n Beetje achterdochteg kroop ik achter 't gediën.
Dit was ook gain paskoamer, 't was niks aans as n gediën, en veur
mie n schot mit ain rousteg hoakje.
En verder niks, haildaal niks, aan drei kant n gediën, en
aal nait hoog, ze kiek n d r veurvast zo over hin.
Noast mie ben n ze ook aan t paas n, k zai de vorm van n achter-
waark en n elboog in 't gediën.
Wat onzeker steek ik mien rechter bain in de spiekerbroek,
dat gait wat stroef, dat goud is ook zo haard en stief,
't gefit niks mit. Zie zo, nou d aander bain.
k Wil groag even steun zuik n bie 't gediën, mor dat lukt nait,
nou den mor zo. Om mien evenwicht te bewoar n, hup ik n beetje
hin en weer, rot waark, ik mout aal vlugger hup n.
En in ains, schait ik aans n broennis onder 't gediën deur.
Bats.....doar lig ik, in slip.
Verschrikt kiek ik bie twij behoarde kerels bain n omhoog.
Kordoat gefit de man mie n beste knovvel en ik zit weer op
mien aigen vair-kante meter.
Hai toch...benauwde zwait brekt mie aal kant n oet.
Beteutert blief k nog even zit n.
Nou, den mor gain broek.
Op stroat zuik 'k noar mien man, dei het zuk zolaang bie
n boukwinkel vernuverd.
Verboasd keek hai noar mien gezicht en vruig: ,Was der niks veur
die bie mienwicht?
Nee, zee ik nog verbiesterd, as ie nait meer op ain
bain stoan blieven ken n om te paas n,
Ben je te old word n veur n spiekerbroek.

knovvel - duwen, stoten.
vernuverd - vermaken.
verbiesterd- verbijsterd

"Neut'nschait'n op twijde Poasdag.

Enkele paasspelen beginnen weer aan terrein te winnen door het herstellen van onze oude gebruiken en tradities op verschillende plaatsen. Daarom hieronder uitleg over het spel Notenschieten.

"Notenschieten"

De namen die wij hiervoor ook wel kennen in ons Groningse land, zijn: Neut'nschait'n, Neutjesschiet'n, mit neut'n gooi'n, Neut'nbik'n, Dik-in-dun schait'n en Riester'n.

Traditiegetrouw word dit spel op 2e Paasdag gespeeld waarbij de spelregels van de vorige eeuw als uitgangspunt worden aangehouden.

Inleg

De inleg is tegenwoordig een klein bedrag met prijzen van enkele gulden tot grote uiteenlopende prijzen. Vroeger was de inzet per deelnemer 1 noot waarna de inzet, bij gebrek aan noten, overging in geld.

Dat er op het laatst grof gespeeld werd laat zich raden. Wanneer men "dik" schoot (strafpunten) moest men hierbij de waarde van de afgeschoten noten opzetten. In sommige dorpen moest men zelfs dubbel opzetten. En dan werden noten centen; centen stuivers; stuivers dubbeltjes tot gulden en rijksdaalders. Vaak had men na uren spelen weinig of juist heel veel geld verspeeld.

Het spelverloop.

De ingezette noten werden bij het spel op een lange rij (rieg'n) gezet, waarbij de onderlinge afstand + 15 cm moest zijn. Op ongeveer 2 a 3 meter in het verlengde van deze rij komt de meet: dit is de plaats waar vandaan geschoten moet worden door de deelnemers. (zie tekening)

In deze eeuw werd en word nu nog geschoten met een ijzeren kogel van een kogellager. Vroeger schoot men met een "doddel". Het doel is om zgn, "dun" te schieten, d.w.z. de voorste noten eraf schieten, dan zijn de afgeschoten noten en het daarbij liggende geld voor de speler.

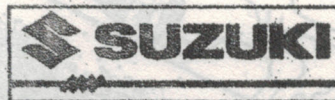
Bij "dik" moeten de noten dubbel opgezet (betaald) worden. Vanaf de meet wordt nu "Geschoten" met een doddel of kogel. De strafpunten, noten of geld wordt geleyd in een pot naar eigen keuze. De vloer moet vlak zijn.

Rauwe siepels is 1 geheim van joen gezondheid.

Mor ja, hou hoalen ie dat geheim.

AUTOBEDRIJF HANS DRENT

SPECIALIST van de **WOLDSTREEK**

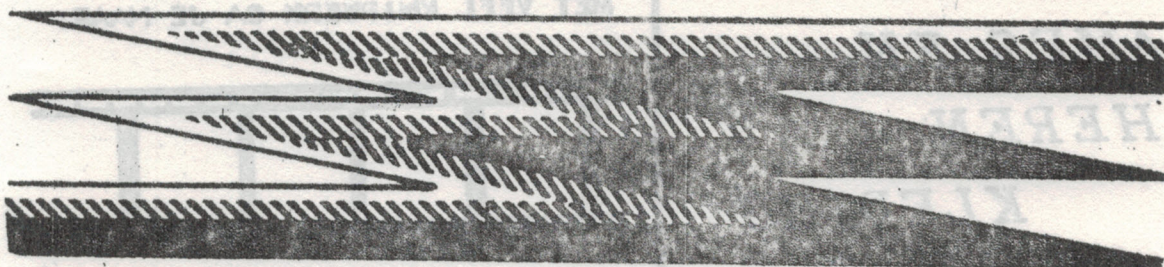
- ★ APK keuringsstation
- ★ VVN keuringsstation
- ★ levering van nieuwe auto's en occasions
- ★ tankstation voor gas, diesel, super en Euro 85

APK

Meenteweg 100,
Schildwolde,
05982-1751

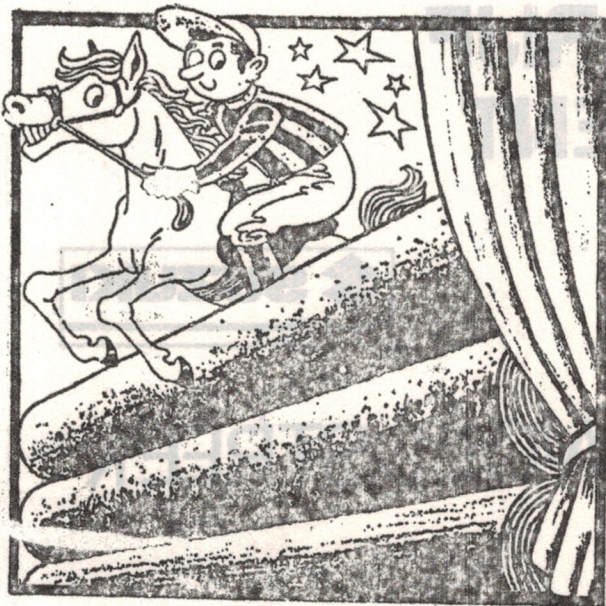
TECHNISCH BURO J.A. BENNENGA

HOOFDWEG 125 - SCHILDWOLDE - TELEFOON 05982-2600

- SANITAIR
- ELEC. HUISHOUDELIJKE ART.
- ZINKWERK
- AUDIO APPARATUUR
- GAS
- VIDEO APPARATUUR
- LICHT
- NIEUWBOUW EN ONDERHOUD
- WATER

Meentweg 100,
Sijdebuuren,
Tot ziens in
Sijdebuuren.

Onze Kollekties TAPIJT, GORDIJNEN
en VINYL springen er uit.

DESSO-BONAPARTE-PARADE-HEUGA TEGELS-
INTERFLOOR.

KROMMENIE LINOLEUM en VINYL.

WONINGINRICHTING
PROJEKT- EN SCHEEPSSTOFFERING

BRENG VRIJBLIJVEND EEN
BEZOEK AAN ONZE
SHOWROOM

Hoofdweg 153 - 173 * 9328 CT SIDDEBUREN
telefoon 05983 - 1252 (zaak en privé)

verrassende en
betaalbare mode

DAMES EN
HEREN
KLEDING

Eigenaar: A. Davids

Stationsstraat 1-3
Solwerderstraat 55
Telefoon 05960-22052

EVEN ONTHOUDEN!

VOOR EEN
VOORDELIGE HUWELIJSREPORTAGE
MET VEEL KNIPWERK GA JE NAAR:

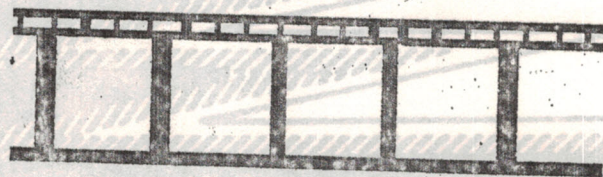

FOTO
KOBUS RAREKIEK

*PASFOTO'S
*KINDERFOTO'S
*FOTO'S AAN HUIS
*UW FILMPJE IN
TWEDE DAGEN KLAAR

LIES OUWEKERK
HOOFDWEG 153
HELLUM
tel. 05983-1915

WINKEL IS OPEN VAN 9-12 EN 2-6 UUR
VRIJDAGAVOND VAN 7-9 UUR
MAANDAG EN VRIJDAGMIDDAG GESLOTEN!

... is een verhaal over vier mensen,
genaamd Allemaal, Iemand, Iedereen
en Niemand.

Er moest eens een belangrijke taak
worden verricht en Allemaal was er
zeker van dat Iemand het zou doen.
Iedereen had het kunnen doen maar
Niemand deed het.

Daarover werd Iemand heel kwaad, want
het was toch de taak van Allemaal.
Allemaal dacht dat Iedereen het wel
zou doen, maar Niemand realiseerde
zich dat Iemand het niet zou doen.
Het einde van het liedje was dat
Allemaal Iemand de schuld gaf, omdat
Niemand deed wat Iedereen had kunnen
doen.

DORP EN SPEELTUIN

Wat is eigenlijk een dorp? Een verzameling mensen die op een willekeurige manier bij elkaar terecht zijn gekomen? Of zou een dorp meer kunnen zijn? Mensen die om een of andere reden juist daar op die plaats willen wonen, omdat er iets is dat een grote betekenis voor ze heeft? Vragen die in je opkomen als je weet dat er vrij veel mensen zijn die uit het dorp weg willen en anderen die vertrokken zijn en met alle geweld terug willen naar die plek.

Dan vraag je jezelf af wat je in het dorp aantrekkelijk vindt.

Een paar antwoorden:

Het feit dat je je spade gerust in de tuin kunt laten staan en je fiets tegen een boom, zonder tot de ontdekking te komen dat ze in de kortste keren verdwenen zijn.

Dat je 's-avonds en 's-nachts rustig buiten rond kunt lopen zonder lastig gevallen te worden of erger.

Dat de nacht niet verstoord wordt door de herrie van razend verkeer of de even razende herrie van een of andere dranktent.

De bereidheid van wat burens om klaar te staan wanneer je ze maar nodig hebt voor een rit naar een ziekenhuis of een helpende hand in huis of een wandeling met de honden, als dat voor jezelf om een of andere reden onmogelijk is.

Als je dit alles overweegt dan doet het heel vreemd aan als je langs de speeltuin loopt en ziet dat daar van alles aan mankeert. Vanaf het begin van de inrichting van het Kusterserf is er mee omgesprongen op een manier die in tegenspraak is met alle prettige dingen die hierboven over het dorp zijn gezegd.

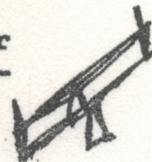
Terwijl er vele gezinnen met kinderen zijn die belang hebben bij een goed lopende en prima onderhouden speeltuin is het bijna onmogelijk om van de ouders zoveel medewerking te krijgen dat het onderhoud en het toezicht geen problemen oplevert.

Is het niet mogelijk om van de speeltuin een aparte activiteit van Dorpsbelangen te maken, die werkt zoals de ijsclub. De mensen die belang bij de speeltuin hebben vormen een afdeling met leden die een bepaalde contributie betalen voor aankoop van nieuwe stukken en voor het onderhoud van het geheel. Het zou goed zijn als deze club financieel zo sterk werd dat er een omheining betaald zou kunnen worden en het zou helemaal ideaal zijn als er op een of andere wijze een beheerder werd gevonden, die zich met het toezicht belast.

Dan was er meteen een eind gemaakt aan de vernielzucht van kinderen die de apparaten niet op een normale manier willen gebruiken.

Zomaar wat gedachten op een kille, mistige januarimiddag.

Reina Dikkema.

A P E N

Apen in het bos wekken de indruk een heel vrolijk, onbezorgd volkje te zijn. Alleen al de manier, waarop ze zich, schijnbaar moeiteloos, door de bomen bewegen, geeft die indruk. Ook het voedselprobleem schijnt niet voor ze te bestaan, overal blad, vruchten en bloemen. Kun je niet meteen iets van je gading vinden, dan is er altijd wel een dorp in de buurt, waar de mensen tuinen en akkers hebben aangelegd, waar je heerlijke bananen kunt halen om je hongerige buik mee te vullen. Of er is een fabriek, waar palmolie gemaakt wordt en er, steeds maar weer, wagens vol van die heerlijke palmvruchten af en aan rijden. Er waren veel soorten apen in het deel van Congo waar wij woonden. Bijna overal zag je de gewone grijze aap, een slank sierlijk beest, dat zich tot vlak bij de huizen waagde. Ging je wat verder de rivier af, dan kwam je vaak een groep chimpansees tegen die niet op bezoekers waren gesteld en dat ook heel duidelijk maakten, door dreigende kreten. Toen wij pas daar werkten en nog weinig ervaring hadden met deze beesten, ben ik de oever eens opgegaan, om ze wat beter te bekijken. Dat zinde ze helemaal niet en een van de grootste kwam op me af onder het uiten van dreigende kreten. Ik vond het beter, om enigzins gehaast, de wijk te nemen. Waar het bos of de plantage grensde aan savanne, zag je vaak bavianen, stevig gebouwd, echt geen kleine jongens.

Eens, toen wij een tocht maakten over kleinere stroompjes, waar het bos tot aan de oevers groeide, ontmoetten wij een groep magisters, koninklijke zwarte apen met prachtige witte mantels aan, die gevormd werden door heel lange, ragtijn haren. In zekere zin waren die mooie haren hun ongeluk. De hoofden van de daar wonende stammen, vonden die sneeuwwitte vachten zo mooi, dat ze tot een teken van waardigheid werden, dat alleen door de "groten" gedragen mocht worden en dus werden deze apen het slachtoffer.

Van de andere apen onderscheiden ze zich, doordat ze, als een jonge aap door mensen werd gevangen en in het gezin opgevoed, ze een band kregen met de mensen, ze als het ware als hun familie aanvaardden. Ze waren dan volkomen te vertrouwen. Waar andere apen, die als huisdier gehouden werden, nog wel eens beten, hebben wij dit van magisters nooit gehoord. Een van onze vrienden, die een magister in huis had, zei: voor mij is het een kameraad, hij praat dan wel niet, maar laat op allerlei manieren niet alleen merken, dat hij op je gesteld is, maar als het ware met je meeleeft. Als je wat neerslachtig bent, komt hij naast je zitten en raakt je aan, alsof hij je wil bemoedigen. Ook op een vrolijke bui reageert hij, dan is hij een beetje uitgelaten.

Ik vertelde, eerder al, van de oliefabriek met de

heerlijke palmnoten.

Op een dag had een grijze aap zich vlak bij die massa snoepgoed gewaagd, toen hij opgemerkt werd door een paar arbeiders die daar aan het werk waren. Om het volgende te begrijpen, moet U weten dat apenvlees, bij alle mensen uit de streek, als voedsel heel erg wordt gewaardeerd. Deze buitenkans, een aap als het ware voor het grijpen te hebben, konden ze onmogelijk laten voorbijgaan. Voorzichtig sluipend, gingen zij er op af. Maar niet voorzichtig genoeg, de aap hoorde hen aankomen en nam de vlucht. Er was maar een vluchtweg, naar de rivier. De achtervolging werd met geestdrift begonnen en de aap kreeg het zo benauwd, dat hij de rivier in dook. Apen kunnen goed zwemmen en al gauw was hij tientallen meters van de oever verwijderd. Nu is de rivier de Ubangui, op de plaats waar dit gebeurde, zo'n 2,5 km breed in de regentijd. Maar de achtervolgers gaven niet op. Langs de oever lagen een paar pirogue's gemeerd, met de peddels erin, en een van deze kano's werd even geleend voor de jachtpartij. Het werd een spannende race, die door de aanwezigen op de hoge oever met grote aandacht werd gevolgd. Waar de jagers echter geen rekening mee hadden gehouden, was de afmeting van hun vaartuig. Gewoonlijk worden deze grote prauwen gepeddeld door minstens vier man en ons tweetal had dus weinig kans. De aap was al in het stroombed van de rivier beland, waar het water grote snelheid had en voor de twee in de kano ook daarvan konden profiteren, was de voorsprong zo groot geworden, dat de kans op succes wel erg klein was. De achtervolging werd gestaakt en de terugtocht naar de wal begonnen. Maar dat viel knap tegen. Geen stroom mee maar tegen en dat leverde, gezien het gewicht en de grootte van het vaartuig, een enorm karwij op. Het duurde zeker een half uur voor de twee de oever weer bereikten, waar het publiek al lang verdwenen was.

Op één na, het hoofd van de werkplaats, waar de onfortuinlijke jagers werkten. Hij deelde hun, zeer zakelijk, mede, dat gezien het feit, dat ze, zonder toestemming, hun werk in de steek hadden gelaten, hij zich genoodzaakt zag om twee uur van hun loon af te trekken wegens verzuim. Wat zwiingend werd aanvaard. Toen de aap merkte, dat hij niet meer werd achtervolgt, zwom hij naar de oever en verdween in het bos.

Een paar kilometer stroomopwaarts van de plek, waar bovenvermeld verhaal zich afspeelde, lag de olieplantage die bij de onderneming hoorde. Ook daar werd het verlangen naar een smakelijke hap een van de mensen te machtig. Samen met een paar vrienden werd een jachtpartij georganiseerd om vlees voor de pot te krijgen, alleen ging het nu om een baviaan. Na het werk ging men op pad, gewapend met een boendoekie (een voorlader) Zo'n voorlader is alles, behalve een precisiegeweer, de bedoeling is, dat je er een bepaalde hoeveelheid kruit ingiet, daar komt dan een propje papier op, vervolgens een bepaalde hoeveelheid hagel, weer een propje papier om de korrels op hun plaats te houden en dan kun je een schot lossen. Nu vormde de aankoop van kruit al een groot geldelijk probleem, hagel werd vergeten. Dat loste men op een andere manier op. Als er afvalijzer voorhanden was, werd dat gebruikt. Fijngehakte spijkers, stukjes blik van een autowrak en andere argedankte metalen voorwerpen

A P E N . 3.

werden in de loop gepropt. Nu is die fijngehakte rommel erg hoekig en dus gebeurde het nogal eens, dat het schroot in de loop vastliep met alle gevolgen van dien. Het hoofd van de schutter bevond zich bij het mikken vlak naast de kolf en daar was het zwakste gedeelte. Als de lading vastliep scheurde daar de loop open en het hoofd van de schutter kreeg dus een deel van de lading te verwerken. Vaak ging daar een oog bij verloren, en in het ergste geval viel er een dode, de jager namelijk en niet de prooi.

Ons gezelschap ging tegen vier uur in de middag op pad en had binnen betrekkelijk korte tijd succes. Buiten de plantage lag een stuk savanne, begrensd door de dichte bosrand langs de rivier. In die bosrand waren een paar bavianenfamilies aan het voedsel zoeken. Heel voorzichtig slopen onze jagers naar de groep, om binnen schootsafstand te komen. De man met het geweer kon door het hoge olifantsgras zo dicht bij komen, dat hij meende een schot te kunnen wagen. Na zorgvuldig mikken brandde hij los. Nu blijft hagel uit een goed jachtgeweer tamelijk dicht bijeen, maar de rommel die in dat geweer gestopt was, inplaats van hagel, vloog alle kanten uit en het resultaat was dan ook een harde knal en verder niets. Een van de jongen uit de bavianentroep begon te gillen door de herrie. Dat was voor de groepsleider van de bavianen de druppel, die de emmer deed overlopen. Hij stormde op de jagers af, die naar alle kanten de benen namen. Een van hen had het ongeluk, vlak voor de voeten van de baviaan te struikelen, die hem prompt in zijn hiel beet. De hoektanden van een volwassen baviaan steken plusminus 4 cm uit de kaak en de kracht waarmee die kaken op elkaar komen is heel erg groot. Het slachtoffer schreeuwde het uit van de pijn. Gelukkig waren zijn makkers niet ver weg en deze stormden nu op de aap af, waarop die op zijn beurt op de vlucht ging. Einde jachtpartij!

De gewonde werd op de schouders genomen en naar het kantoor van de olieplantage gedragen, waar het gezelschap na een uur, moe en teleurgesteld aankwam. De chef van de afdeling bekeek de wond in de voet en oordeelde dat die zijn mogelijkheden te boven ging. De gewonde werd in een auto gezet en door hem naar de Dispensaire van de onderneming gereden, ongeveer 6 km. stroomafwaarts.

Over het hoe en wat van een Dispensaire in Congo volgt een afzonderlijk verhaal.

De bewuste middag was ik op de Dispensaire, bezig met bijwerken van de administratie, toen de gewonde werd binnengebracht. Na schoonmaken van wond en ruime omgeving, kreeg ik een ielijk beschadigde voet te zien. De beet was in de hiel terecht gekomen, en na voorzichtig sonderen bleek, dat de hoektanden van twee kanten het hielbeen waren binnengedrongen. Een geluk bij een ongeluk was, dat de aanhechting van de achillespees en van de banden onbeschadigd waren. Terwijl ik de wond verder behandelde, trachtte ik wat te bedenken om deze congolese broeder er van te weerhouden, om binnen de kortste keren weer aan de wandel te gaan. Dat zou de genezing echt niet bevorderen, om van het vuil worden van de wond en de daarop mogelijk volgende infectie maar te zwijgen. De oplossing was om zijn twee benen aan elkaar te binden. Dus bond ik beide benen, boven de enkels en beneden de knie, met een soort

halterverband van een oud laken, aan elkaar.
 Aan de chef van Isato, zo heette dat deel van de onderneming, vroeg ik om het slachtoffer in zijn huis te willen afleveren, met instructies aan zijn familie, hoe hem te helpen met zijn natuurlijke verrichtingen. Ik beloofde hem plechtig, op mijn woord van eer en edelman, dat als hij aan de wandel zou gaan, ik hem in zijn andere hiel zou bijten, wat aanleiding was voor veel vrolijkheid. Het slachtoffer is er zonder lelijke gevolgen van af gekomen, wel heeft hij nog een tijdje wat hinkend gelopen, maar na een paar weken was ook dat verdwenen en kon hij z'n voet weer normaal gebruiken.

Het laatste apenverhaal gaat natuurlijk over Catharina, een door de boekhouderfamilie geadopteerde jonge chimpansee.

Gewoonlijk bleef ze in en rond het huis van deze familie en was een bron van vreugde voor de kinderen. Ze was buitengewoon vriendelijk en altijd goed gehumeurd. Ze had echter geen idee van afstand en nam, zo'n eenmaal in de veertien dagen, de benen, niet met de bedoeling weg te lopen, maar, precies zoals een klein menskind dat doet, al kijkend en spelend. Kreeg ze dan honger of dorst dan zocht ze een van de huizen op, want dat was de plaats waar ze gewend was van alles voorzien te worden.

Ik heb een tijdje in het huis van de directeur van de onderneming gebivakkeerd. Dat lag zo'n 6 km. stroomafwaarts van het huis van de boekhouder. Ik was thuis om te eten en placht dat altijd buitenshuis te doen, op een klein terras. Ongeveer aan het eind van mijn maaltijd hoorde ik het kenmerkende geluid van Catharina die om iets vroeg. Ik keek rond en zag haar, een meter boven mij, zitten, op het afdak, met een uitgestrekte arm in mijn richting en een uitdrukking op haar chimpstoet alsof ze wilde zeggen: he zeg, krijg ik nog wat? Gelukkig lagen er nog bananen op tafel en ik bood haar er een aan. Ze belandde met een sprong op mijn schouder en begon daar de lekkernij op te eten. Een van de jongens die voor mij zorgden vroeg, of hij haar terug moest brengen, waarop ik zei: ik ga zo meteen weer naar kantoor en ik neem haar wel mee in de auto. Hij grinnikte eens en ik begreep niet waarom. Dus ik ging met Catharina op mijn arm naar mijn auto, waar ze keurig naast mij kwam zitten. We reden weg en toen begon mijn nachtmerrie. Zodra we op weg waren, klom ze eerst op mijn schouder, toen op het stuur en vandaar probeerde ze door het openstaande raam naar buiten te klimmen. Ik stopte om ongelukken te voorkomen en prompt ging ze weer netjes naast mij zitten. Maar nauwelijks reden we weg, of de acrobatiek begon opnieuw. Teruggaan naar huis had geen zin, omdat de jongens, zodra ik vertrokken was, naar hun huizen gingen voor maaltijd en siesta. Ik heb de rit van mijn leven gehad. We deden over de zes km. bijna een uur en toen ik bij het huis van de boekhouder aankwam kon ik Catharina wel wurgen.

Dat gebeurde natuurlijk niet, want zodra de jongedame zag dat je kwaad op haar was, klom ze gauw tegen je op, om op je arm te gaan zitten, met het onschuldigste gezicht van de wereld.

Dan was je machteloos!

Een klaploper voor de kerstdagen

In grote delen van het land is maretak, mistletoe of vogellijm (*Viscum album*) een totaal onbekende plant in de natuur. In de literatuur en in oude volksgebruiken duikt hij echter steeds weer op. Rond de kerstdagen ligt hij ineens in bloemenzakken, supermarkten en marktkraampjes. Heeft u hem eenmaal in huis gehaald, dan is dit plantje een voorwerp van hemelijke bliken. Want als de mistletoe aan de bovenkant van het deurkozijn hangt, mag je kussen wie je wilt.

Maretak is al onderwerp van onderzoek in de Griekse oudheid. Theophrastos geeft ongeveer 300 jaar voor Christus al uitgebreide informatie over dit gewas. Toen was men tot de ontdekking gekomen dat deze vreemde plant in feite maar een klaploper is, die profiteert van andere planten. De Romeinse schrijver Plinius spreekt later Theophrastos grotendeels na, maar hij vertelt er nog iets bij. In het grote, door wilde volken bewoonde land Gallië zijn een soort priesters, druiden genaamd, actief die er heel vreemde gewoonten op na houden. Niet alleen vereren ze de eik en kennen ze grote waarde aan groenblijvende hulst toe, maar ook hebben ze zeer veel waardering voor de maretak. Op het grote midwinterfeest, als duidelijk wordt dat de zon toch niet van plan is om voorgoed te verdwijnen, snijden ze met een gouden sikkel de maretak uit een heilige eik. Om te voorkomen dat deze waardevolle plant zomaar met de onheilige grond in aanraking komt, leggen ze er een witlinnen doek onder. Een in noordelijke streken zo weinig bekende plant als maretak, die dan ook nog groeit op een heilige eik, moet wel macht bezitten. Als dit plantje op een van de hoogtijdagen met een gouden sikkel wordt afgesneden, zal de toverkracht wel heel groot zijn.

In de Edda, een verzameling Scandinavische mythen daterend uit de 13e eeuw, duikt de maretak weer op. Hier gebruikt de slechte Loki, god van vuur, vernieling en valsheid, hout van de maretak als pijl om Baldur, de zoon van Odin en Frigga, te doden.

Tegenwoordig wordt dit hout nog wel gebruikt voor rozenkransen en ook worden wel ringen van maretakhout gedragen ter bevordering van de vruchtbaarheid. Daarnaast worden de bessen in de geneeskunde toegepast als bloeddrukverlagend middel. Zelf experimenteren moet sterk worden afgeraden, want bij grotere doses is dit middel giftig.

Halfparasiet

Een echte parasiet is deze bewoner van bomen niet geworden. Voor zijn voedselvoorziening is hij wel aangewezen op de waardplant en als er grote hoeveelheden maretak in een boom zitten, kan de boom daar behoorlijk onder lijden. De plant bezit echter bladgroen en voor de assimilatie is hij daarom niet op de waardplant aangewezen.

Kieskeurig is maretak ook. In de eerste plaats wenst hij een kalkhoudende grond. Op het eerste gezicht een vreemde wens, want wat heeft zo'n boombewoner nu met grond te maken, zou je zeggen. De waardplant reageert natuurlijk wel anders als hij op een kalkhoudende of kalkarme grond staat en dat heeft ook weer gevolgen voor de maretak. Voorts is hij erg veeleisend als het om de soort waardplant gaat. Een eik met maretak is een grote zeldzaamheid. Veel liever groeit hij op fruitgewassen, sierappels, lijsterbessen, meidoorns en populieren. In Midden-Europa komt maretak ook voor op dennen en sparren, en zaden van zo'n maretak kunnen niet zomaar even op loofhoutgewassen overgebracht worden.

Bloemen en vruchten

In het vroege voorjaar bloeit de maretak. Stelt u zich daar niet teveel van voor, de bloemen zijn echt niet te gebruiken om er een mooi boeket van samen te stellen. De zeer kleine, geelgroene bloemetjes zijn mannelijk of vrouwelijk. Bestuiving vindt plaats door insecten. Na de bestuiving kan het nog geruime tijd duren voordat de bevruchting plaatsvindt. Gedurende de zomermaanden, als de waardplant in het blad zit, gebeurt er niet zoveel.

Pas in de winter beginnen de bessen te rijpen en in februari of maart zijn de zaden rijp. Rondom het zaadje zit een kleverige substantie, die door vogels wordt gegeten. Erg gemakkelijk eet dat niet en ze moeten vaak alle mogelijke moeite doen om de kleverige stof van de snavel te krijgen. Daar is het de plant natuurlijk ook om te doen, want vogels smeren op die manier de bessen op allerlei bomen en struiken en een aantal daarvan zal weer tot een nieuwe maretak uitgroeien.

Een deel van de bessen wordt natuurlijk wel opgepeuzeld en de zaden worden met de uitwerpselen weer op andere plaatsen gedeponereerd. Ook hieruit zullen wel weer een paar plantjes ontspruiten.

Eij de zaadhandel zult u tevergeefs zoeken naar maretakzaden. Wilt u eens proberen deze plant te kweken, dan zult u zaad van een maretakelgenaar moeten krijgen en dat op dezelfde soort waardplant moeten uitsmeren. De beste tijd hiervoor zijn de maanden februari en maart, als het zaad goed rijp is. Het zaad met het kleverige omhulsel wordt gesmeerd op takken, in kleine scheurtjes in de schors, in de vork tussen een paar takken en op allerlei andere geschikte plaatsen. Slechts een klein percentage zal tot een plant uitgroeien. De eerste tijd is er nog weinig te zien. Het zaadje zendt een wortel naar de sapstroom van de boom; het jaar daarop zit er een kleine verdikking, als een hondeteek, op de bast van de boom. Pas het derde jaar is er voor het eerst iets van een echte maretak te zien. Vanaf dat moment gaat het snel in de richting van deurpostmaretak.

Vogellijm

Mistletoe is vanouds een Engelse naam. Dat wij deze naam ook vaak gebruiken, komt omdat die onlosmakelijk met het gebruik onder de deurpost is verbonden. Maretak is afkomstig van mare of heks. Planten die in de winter groen zijn en op andere gewassen groeien, moeten wel behekt zijn, was vroeger de gedachte.

De weinig gebruikte naam vogellijm heeft de plant te danken aan het feit dat de kleverige substantie door vogelvangsters wel werd gebruikt om kleine vogeltjes te vangen.

In legenden en sprookjes, in heksenverhalen en beroemde sagen speelt de maretak een belangrijke rol. In zuidelijke streken, waar hij zich beter thuisvoelt, is het een plaag voor fruitteelers. Bij ons is het een plant die met de kerstdagen even een paar akkoorden mee mag spelen.

Het voorgaande artikel over de Maretak heb ik met welwillende toestemming van mevr. Poolman van de uitgeverij "GROENBOEKERIJ" mogen publiceren. Het staat in "Over Groei & Bloei gesproken" en geschreven door Wiert Nieuman en Dick Smit.

De reden van plaatsing is dat ik de tentoonstelling over Kerstbomen in de Hortus heb bezocht en daar de Maretak in het Engelse kerstgebruik ben tegengekomen. Ook in het verleden had ik al eens Maretak gezien.

Uit informatie bij de Hortus van dhr. Drenth blijkt dat de Maretak hier in Groningen ook wel wil groeien, maar dat niet helemaal duidelijk is waarom dit niet het geval is. Mogelijk toch niet iets te koud. In Baarn komt hij wel voor; U moet allemaal de groeten hebben van Henk en Fredy Lubberhuizen; en wel op de populier.

Ik ben zo brutaal geweest om bessen van de plant te verzamelen en heb er een stuk of 25. Diegenen onder U die willen proberen om in de tuin op een boom een Maretak willen kweken kunnen bij mij enkele zaden ophalen. Wie het eerst komt het eerst maalt. Ik geef U overigens geen garantie op het uiteindelijke resultaat.

Enkele zaaitips: Zoek een stevige, gezonde tak van minimaal 5 cm. dik aan de noordzijde van de waardboom, liefst een populier, maar een appelboom of meidoorn mag ook.

Stop het zaadje in een scheur of spleet in de bast van die tak en druk er voor de zekerheid een speld doorheen tot ruim in het hout zodat het zaad goed vast zit.

Vervolgens zult U geduld moeten hebben of er wat opkomt.

Lex v.d. Gaag
Graauwedijk 28

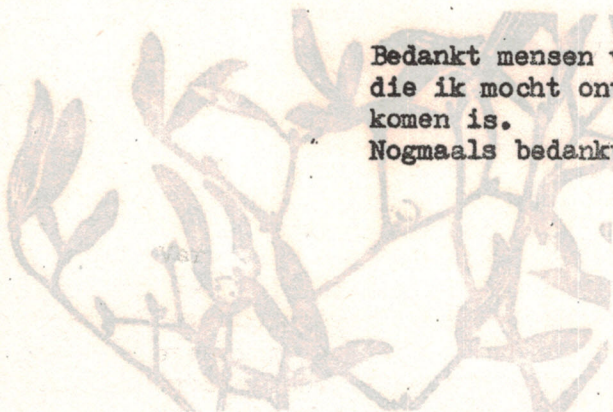
Nooit meer als toen.

Geen seconde van het leven kan men ooit weer overdoen,

Ook al probeert men die weer te beleven, dan is het toch niet meer die seconde van toen!

Bedankt mensen voor de hulp, telefoontjes, bezoeken die ik mocht ontvangen na het ongeluk dat me overkomen is.
Nogmaals bedankt.

Maaike
Harm-Jan en
Willy de Vries.

INSTALLATIEBEDRIJF
DOE-HIET-ZELF MARKT

SERVICE- EN
ONDERHOUDSDIENST
VERWARMINGSAPPARATUUR

NIEUWBOUW
RENOVATIE

CENTRALE VERWARMING
LOKALE VERWARMING
BEDRIJFSVERWARMING

LOODGIETERSWERKEN
SANITAIR

DAKBEDEKKING
KUNSTSTOFFEN

ALLESBRANDERS

VESTIGINGEN:
ZUIDBROEK, KERKSTR. 86
Telefoon: 05985 - 2313
LINDENBODENKAMP 11
Telefoon: 050 - 143603

cv pakketten
sanitair

Altijd 20-40% korting!

handelmij-installatiebureau

regio-dijkstra

NU OOK GEVESTIGD ONDER DE NAAM
TEGELGIGANT

WINSCHOTERDIEP 11a, ZUIDBROEK
Telefoon 05985 - 2725

Voor al uw tegels en plavuizen
Meer dan 10.000 M2 in voorraad

Prive:

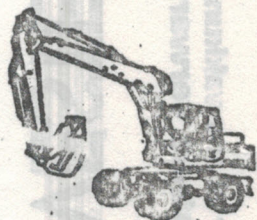
A. Grasman, meerweg 28,
Overschild, 05966 - 388.

* * * * *

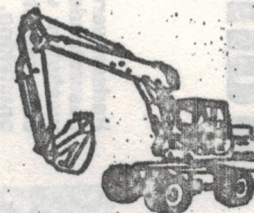
Fa. C. van Maar

- * Loon- en grondverzet
- * Kraan- en dumperverhuur
- * Slootreinigingsmaterialen

* * * * *

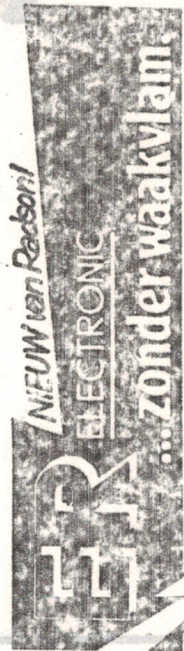

KANAALWEG 5
OVERSCHILD
Tel. 05966-265

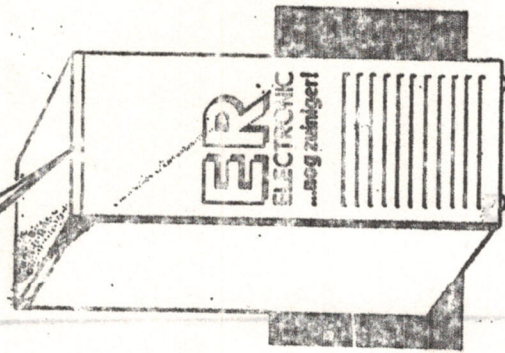
'n Waakvlam brandt niet voor niets!

Radson vervangt de gasvretende waakvlam voor 'n elektronische ontsteking. 'n Urvinding die de ER CV-ketel nog zuiver maakt.

DE ZUINIGSTE KONVENTIONELE CV-KETEL NU NOG ZUINIGER!

Want 'n waakvlam brandt niet voor niets!
Opbrengt voor 11 / 120. Dit met de ER-elektronic, door zijn elektronische ontsteking.
En ... een bijvend hoog gebruiksrendement van 92,7% (low).
Bij vervanging van uw oude ketel bespaart u i. onderden guidens per jaar... Vraag z.s.f uw gasprijs en vraag de folder van de Radson ER-Electronic
ZONDER WAAKVLAM !

Bovendien voor al uw vakkundig:

* sanitair* centrale verwarming* lood- en zinkwerk* dakbedekking

Zuiver stoken? Nofit-Turbo bespaart meer

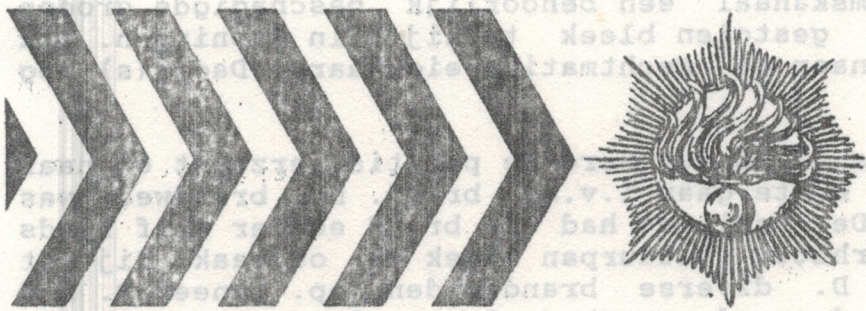
nofit turbo
hoogrendementketel

WESTERDIJK INSTALLATEDRIEF

RONDEBOSLAAN 22 - DELFZIJL - TEL. 05360-12033 - SINDS 1910

Landelijk
erkend
gas- en
waterfitter

korps Rijkspolitie

Hieronder zijn de vermeldenswaardige zaken vermeld waarmee de politie zich heeft bezig gehouden in de periode van 18 september 1990 - 22 januari 1991 in en rond Overschild.

Op 25-9-'90 werd op de Graauwedijk, buiten de bebouwde kom een snelheidscontrole gehouden. Er werden tussen 07.00 en 09.00 uur 200 voertuigen gecontroleerd. Hiervan reden 9 bestuurders te snel en werden dus bekeurd. De snelste reed 123 km/u.

Op 22-10-'90, omstreeks 16.30 uur, werd de heer J.A.F. uit Harkstede als bestuurder van zijn personenauto, verblind door de laagstaande zon terwijl hij op de Graauwedijk reed. Hij botste tegen een verkeersheuvel waarbij een bord werd vernield en zijn auto werd aan de voorzijde licht gedeukt. Hij meldde zich zelf bij de politie.

Op 12-11-'90 werd er op de Graauwedijk een rode Opel Kadett Stationcar aangetroffen die enige dagen ervoor in Delfzijl gestolen was. De auto is weer terecht bij de eigenaar. Dader(s) nog onbekend.

Op 19-11-'90, omstreeks 14.00 uur, kwam mevr. A.H. uit [naam] met haar auto in de sloot naast de Graauwedijk terecht, doordat zij even niet goed oplette. De auto werd gedeukt uit de sloot getakeld.

Op 20-11-'90 werd er voor de 4e keer slachtafval van een dode ree aangetroffen in een plastic zak welke in het Eemskanaal dreef. Kennelijk is dit afkomstig van een stroper die in de buurt actief is. De politie verzoekt getuigen zich te melden.

Op 10-12-'90, omstreeks 17.00 uur werden de schapen van V. uit Overschild, door twee loslopende honden opgejaagd. 1 schaap werd dusdanig aangevreten dat deze door een noodslager uit zijn lijden werd verlost. Bij het slachten bleek dat dit schaap 2 ongeboren lammeren droeg die nu ook dood gingen. De eigenaar van de honden regelde de schade met de benadeelde.

Mede naar aanleiding hiervan verzoekt de politie de houders van honden dringend om de honden alleen aangelijnd uit te laten. De meeste schapen zijn drachtig en doordat de schapen extra inspanningen moeten verrichten wanneer ze door honden worden opgejaagd gebeurt het veelvuldig dat de lammeren te vroeg of dood worden geboren. Ook kan het hart van de moederschapen het na enige tijd begeven. Het bewijs dat dit komt door de honden is dan vaak niet te leveren waardoor de eigenaar met een grote schade blijft zitten.

Op 10-12-'90, omstreeks 01.00 uur trof de politie bij de gaslokatie bij het Eemskanaal een behoorlijk beschadigde groene Opel Kadett aan, die gestolen bleek te zijn in Groningen. Ook deze auto ging weer naar de rechtmatige eigenaar. Dader(s) nog onbekend.

Op 25-12-90, omstreeks 01.15 uur werd de politie verzocht om naar de woning van familie D. te gaan i.v.m. brand. De brandweer was snel ter plaatse. De familie had de brand echter zelf reeds bedwongen. Een oververhitte frituurpan bleek de oorzaak. Bij het blussen liep mevr. D. diverse brandwonden op. Meneer D. had ademhalingsproblemen door de rook. Ze werden ter plaatse behandeld door een arts.

Op 28-12-'90, omstreeks 21.35 uur, vond er een aanrijding plaats op de kruising Meenteweg - Oosterpauwenweg. De heer G.S. uit Bierum reed over de Meenteweg en kreeg geen voorrang van de heer J.J.Z. uit Zoutkamp. Deze was naar iets op zoek en lette even niet goed op. Beide auto's werden behoorlijk beschadigd en werden door een takelauto afgevoerd.

Op 31-12-'90, omstreeks 7.50 uur reed de heer A.J.K uit Overschild vanuit een uitrit de Meenteweg op terwijl mevr. M.S. uit Groningen hem reeds dicht genaderd was vanuit de richting Ten Post. Door het gladde wegdek schoot de auto van haar tegen de achterzijde van de auto van K. waarna deze in de sloot belandde. Behoorlijke materiële schade was het gevolg.

Op 8-1-'91, omstreeks 20.00 uur, reed de heer P. uit Delfzijl, met zijn auto over de Graauwedijk vanuit de richting van de Meenteweg. Op de weg stond een auto geparkeerd en uit tegengestelde richting naderde de heer H. uit Groningen. In plaats van te stoppen probeerde P. nog tussen beide auto's door te komen. Dit mislukte en P. botste tegen de geparkeerde auto. Hierna schoot P. door en schampte mevr. De V. die daar liep. Zij kwam hierbij te vallen en werd ter plaatse behandeld door een arts. Voor controle moest zij naar het Delfzicht ziekenhuis waar bleek dat haar schouder en arm zwaar gekneusd waren. Verder had zij schade aan haar kleding en eigendommen. De hekwerken van 2 tuinen werden vernield en de beide auto's werden behoorlijk beschadigd. In verband met alcoholgebruik moest P. een blaastest doen waarbij bleek dat hij teveel had gedronken. Tegen hem werd proces-verbaal opgemaakt.

Op 14-1-91 is er een katje aan komen lopen op de Meerweg en vervolgens overgebracht naar het pension van de fam. Oordate Slochteren. Tegen betaling van de onkosten kan deze weer worden opgehaald door de rechtmatige eigenaar.

Op 18-1-91, omstreeks 16.00 uur, kwamen de heren L. uit Appingedam en v.d. S. uit Roden elkaar tegen op de Groevebrug. L. remde te laat om v.d. S. de vrije doorgang te verlenen. Op het gladde brugdek gleed L. door en botste tegen v.d. S.. Beide auto's werden aan de voorzijde beschadigd.

Let ook op cavia's met te lange tanden, zij krijgen natuurlijk onvoldoende vit. c, omdat ze slecht kunnen eten. Korrelvoer die niet te oud zijn of die voor andere diersoorten bestemd zijn, kunnen ook te weinig vit. c bevatten.

• Parasieten.

In huis kunnen cavia's ongedierte oplopen van katten of honden. Luizen kunnen ook overgebracht worden met hooi of stro. Er zijn natuurlijk nog meer ziekte's maar we hebben de meest voorkomende hier opgenoemd.

U kunt, als u of uw kind een cavia heeft, in een boekenwinkel of dierenspeciaalzaak leuke boekjes kopen waar nog van het een en het ander in staat.

• Hygiëne.

Verzorging van de vacht is vooral bij ruw en langharige rassen bijzonder belangrijk.

De lange haren worden gauw vuil en kleven

dan aan elkaar. Dat kan voorkomen worden door strikte hygiëne en dagelijkse verzorging.

Een van de nadelen van het houden van knaagdieren ontbreekt bij cavia's. Zij zijn geurloos, zegt men.

Dat is ook wel zo, maar als de cavia's in een hok worden gehouden, dat dagelijks niet wordt gereinigd, dan is deze uitspraak niet juist.

De bodembedekking van turfstrooisel of zaagsel met stro is dan verzadigd van de urine en uitwerpselen.

Die uitwerpselen kunnen over de hele vloer verspreid

liggen, maar volgens velen komen hoopjes vooral in de hoeken ook wel voor.

Een caviabek dat constant wordt gebruikt, moet ook

dagelijks schoongehouden worden. Een en ander houdt in het

verwijderen van uitwerpselen, het vervangen van de vochtige

bodemlaag en het eventueel aanvullen van ligstro in het nacht-

hok. Verderdagelijks werk is het verstrekken van hooi en andere

voedingsmiddelen, het schoonmaken van het voerbakje

en het schoonmaken en vullen van de waterflessen.

Na het nitschrobben moet het hok wel eerst goed drogen.

Zijn de cavia's veel buiten dan is het voldoende het hok om

de andere dag schoon te maken.

• Sociale dieren.

Cavia's in de vrije natuur leven in familiekolonies.

Ook als huisdier doet de cavia het in kleine, verdraagzame groepjes best.

Is dat niet goed mogelijk, dan is een paartje aan te

bevelen. Men neemt dan een mannetje (beertje) en een

vrouwtje (zeugje) en te fokken, ofwel twee vrouwtjes.

Zitten een mannetje en een vrouwtje permanent bijelkaar

dan zijn vijf worpen jongen per jaar mogelijk, dit is

natuurlijk een ongewenste situatie.

Vraag hierna in uw dierenspeciaalzaak.

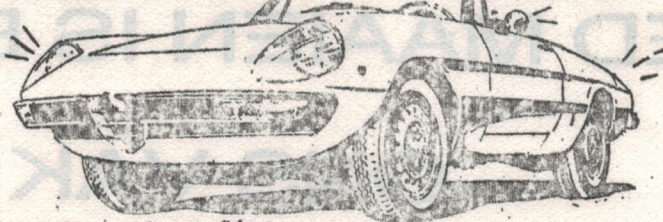
Veel plezier met uw cavia!

Autobedrijf

Dirk Mos

Specialist in:

Alle plaatwerk, nieuw of gebruikt
Laswerk voor APK, bodem, enz. Bodemcontrole gratis!
Tectyl + ML behandeling vanaf F 250,-
Roestplekken bijwerken, cleanen en in de was zetten
Bekleding chemisch reinigen
Gebruikte onderdelen voor bijna alle FIAT modellen.
Gereedmaken voor verkoop of inruil van uw auto
(U krijgt zeker een betere prijs)

Ons bedrijf is gevestigd te **Overschild**

Graauwedijk 60

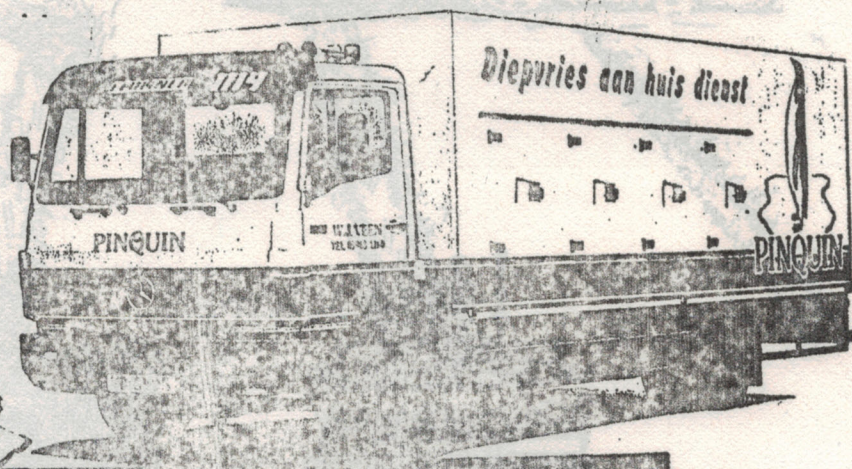
Tel.: 05966 - 311

Bel voor een afspraak of kom langs. De koffie is klaar!

Singel 18

9921 RK STEDUM

05965-1260

PINQUIN HOME SERVICE B.V.

DIEPVRIESGROENTEN IJSSPECIALITEITEN MAALTIJDEN SNACKS

KIP SPECIALITEITEN SCHOONMAAKMIDDELEN DIEPVRIESKISTEN

UW VOORDEEL

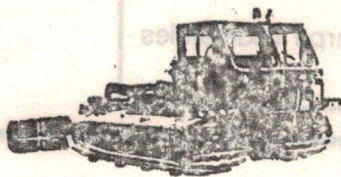
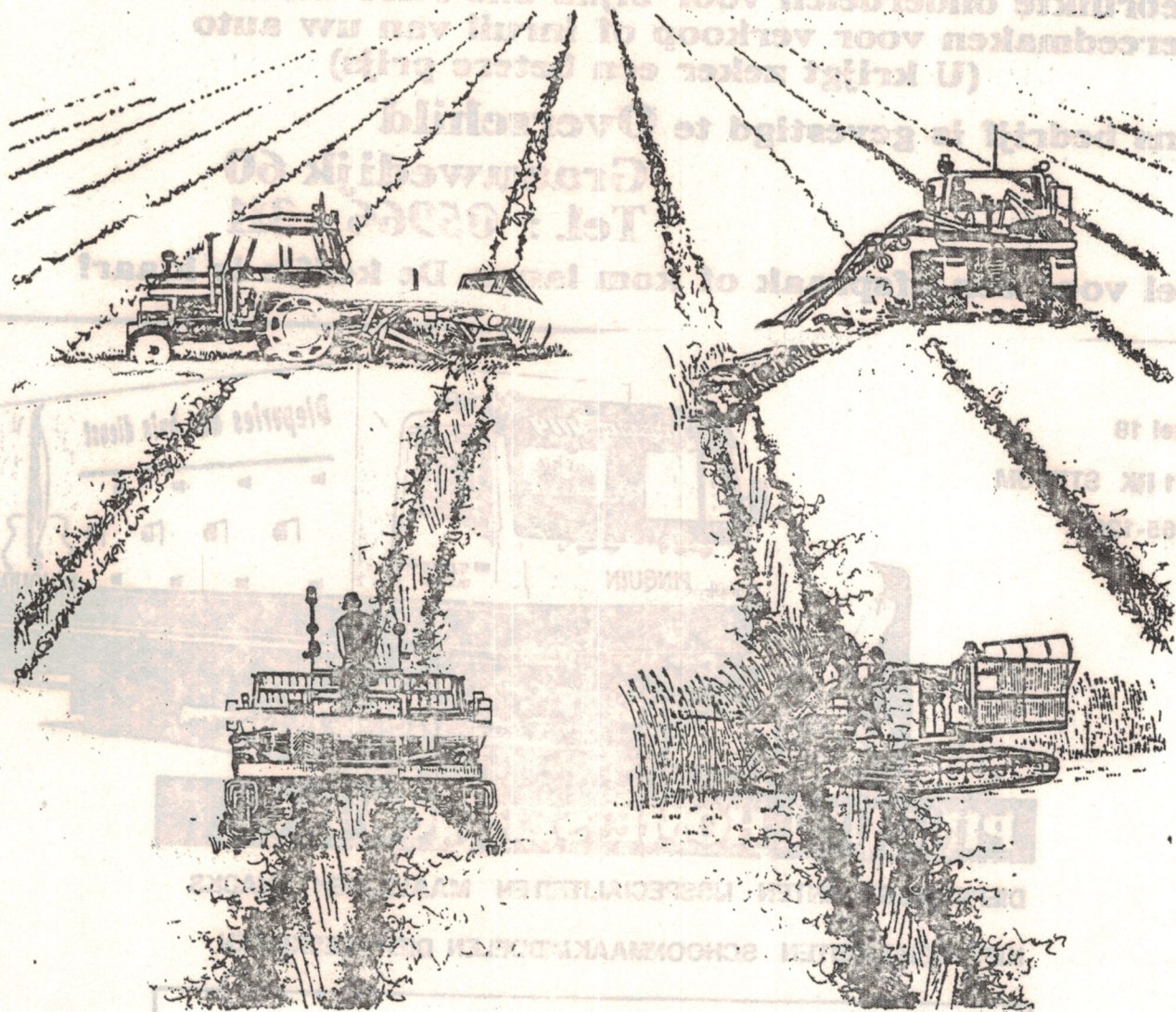
- ★ persoonlijke service
- ★ goedkoper inkopen
- ★ scherpe folderacties
- ★ alles gratis bezorgd (ook na 6 uur 's avonds)

GOED MAAIEN IS EEN VAK

ONS VAK

TECHNISCH AL 20 JAAR EEN STEVIGE NEUSLENGTE VOOR!

J. WILDEMAN

LOONWERKEN - RIETSNIJBEDRIJF

GRAAUWEDIJK 56 - OVERSCHILD - TEL.: 05966-317

Het hierna volgende artikel hebben wij overgenomen, met toestemming, uit de "Regenboog", de dorpskrant van Schildwolde. Het is geschreven door Herman Plagge uit Kortzenhoef in de buurt van Hilversum.

HET RECHT VAN BEKLEEMING

een typisch Gronings cultuurverschijnsel

Te koop: een fraaie boerenbehuizing, met erf en vrijstaande schuur, groot 20 are, 15 centiare, op goede stant etc. etc.. Vraagprijs f 150.000,= Aanvaarding na voldoening der koopprijs en het aangaande geschenk gelijk aan 1 jaar vaste huur, zijnde f 7,50 etc. etc..

Advertenties, waarin huizen te koop worden aangeboden, kunnen we dagelijks lezen in alle kranten van de wereld. Maar ... advertenties, waarin een huis te koop wordt aangeboden en vervolgens in één adem gesproken wordt over vaste (en wat voor vaste) huur zien we alleen maar in kranten in ons eigen Groninger land.

Ook in het dorp Overschild bezitten vele bewoners een eigen huis, al dan niet reeds van geslacht op geslacht. En van die vele bewoners-eigenaars moet een belangrijk gedeelte ieder jaar een zgn. vaste huur betalen van x gulden aan bijvoorbeeld de Hervormde Gemeente.

Wat is nu eigenlijk die zgn. vaste huur? Men is toch zeker eigenaar van huis en erf, hoe zit dat eigenlijk en waarom is dat bedrag zo klein?

Dat zijn in 2 zinnen vele vragen, die kunnen opkomen. Onderstaand zal ik trachten het antwoord te geven.

Eerst een stukje geschiedenis:

In vroegere eeuwen waren de gronden in onze streken veelal eigendom van enkele grote landeigenaren zoals kloosters, kerken en landjonkers. Deze eigenaren waren (vermoedelijk) bereid om het gebruik van stukken van hun grond aan "delven huuren", die op die stukken grond voornamelijk ten eigen behoeve het een en ander gingen verbouwen of vee hielden. Voor het gebruik van de grond werd een bepaalde huur overeengekomen, met als bijzonderheid dat de huurder (meier genaamd) het recht had op de grond een huis te (doen) bouwen.

En nu komt het merkwaardige ten opzichte van de rest van Nederland. Is het normaal zo dat al hetgeen op de grond wordt gebouwd (aan onroerend goed) automatisch eigendom wordt van diegene, die eigenaar van de grond is, zo echter niet in de gedachtengang van de oude Groningers, Drenten en Friezen. Hier bleef het huis eigendom van de huurder van de grond. Men zei dat de grond onder het huis bekleemd was, de huurder werd "bekleemde meier".

Omdat het nu al tijds aanvaardelijk de gewoonte was om gronden te verhuren voor de tijd van zes jaar, met voor huurder en verhuurder het recht van opzegging aan het eind van zo'n periode, was het noodzakelijk om iets te regelen met betrekking tot het door de huurder gebouwde huis.

Det ging als volgt: als de grondeigenaar de huur opzei, was hij verplicht het huis over te nemen tegen de volle waarde; was het echter de huurder die opzei dan moest de grondeigenaar eveneens het huis overnemen, doch behoeftte hij dan slechts de afbraakwaarde (naar schatting van de dorpsmeerman) te betalen. Zodoende kon opzegging voor zowel de een als de ander een nogal onvoordelige zaak worden, zeker toen de huizen inmiddels van steen gebouwd werden. Het gevolg was dan ook dat opzegging steeds minder voorkwam en dus werd de huur ook niet verhoogd.

Als bewijs dat de huurperiode maar weer voor zes jaar ((stilzwijgend) werd verlengd ontstond de gewoonte dat de huurder aan de eigenaar een geschenk aanbood ter grootte van 1 jaar huur.

Doch die gewoonte raakte in onbruik en langzamerhand raakte men ervan overtuigd dat het bekleemrecht onopzegbaar was en/of zelfs vererfbaar.

Daarnaast ontstond nog een uitwerking van het "geschenkenrecht". Verkocht namelijk de huurder zijn bedoening, ging hij trouwen of werd na zijn dood het goed geërfd door vrouw en/of familie, dan had de eigenaar recht op een geschenk, meestal ter grootte van 1 jaar huur. Bij verkoop kreeg de eigenaar zelfs dikwijls twee geschenken, het "afgaand" geschenk van de verkoper en het "aangaand" geschenk van de koper.

Het hierna volgende artikel behelst een deel van de wet van 1900, die de bevoegdheid van de gemeenten, die in de provincie van Groningen als gemeente zijn aangewezen, geeft om de gemeente als gemeente te laten...

DE WET VAN 1900
betreffende de bevoegdheid van de gemeenten, die in de provincie van Groningen als gemeente zijn aangewezen, om de gemeente als gemeente te laten...

Te koop: een fraai boekje, groot 20 cm, 15 centjes, op goede staat etc. Vraagwijze 7 150.000,-
Aankomende na voltooiing der koopwijze en het...

In veel gevallen was het zo dat alle jaarlijkse huurbetalingen en de voldoeningen van geschenken werden aangetekend in zgn. huurboekjes, eigenlijk dus boekjes met jarenlange (of eeuwenlange) kwitanties voor hetzelfde bedrag.

Afhankelijk van plaatselijke ontwikkelingen kennen we nu in onze provincie nog de volgende varianten op het beklemrecht:

- 1. De meier betaalt nog iedere 6 jaar een geschenk
- 2. De vaste, altoosduurende, beklemming, welke alleen in de nederdalende linie vererft, d.w.z. als de meier sterft zonder kinderen of kleinkinderen na te laten, dan vervalt het beklemrecht en wordt dus de eigenaar ook weer rechthebbende op het gebruik van grond en opstallen.
- 3. De vaste, altoosduurende, in alle linien vererfbare en uitdrukkelijk onopzegbare beklemming.

Daarnaast kennen we nog delen van de provincie waar zich een andere variant heeft ontwikkeld, het zgn. Stadsreier-recht. Dit is ontstaan door de eigenaarspositie van de stad Groningen op de betreffende gronden.

Uit het bovenstaande kunt U alle antwoorden halen op vragen die rezen bij het lezen van de advertentie, nl:

vaste huur: een, inmiddels symbolisch geworden, bedrag dat jaarlijks moet worden betaald, vaak op "midwinter".

eigenaar: men is wel eigenaar van de opstallen, doch niet van de grond (economisch wordt de meier als eigenaar beschouwd bijv. voor de onroerendgoed belasting).

klein bedrag: de huur is eeuwigdurend vastgesteld in een tijd dat de gulden nog een hoop geld was.

Zoals U ziet hebben wij Groningers met dit merkwaardige recht een stukje cultuurerf dat naar mijn mening waard is behouden te blijven. Daarom is het jammer dat in de loop der jaren vele meiers het recht hebben afgekocht, door bijv. 20 jaarhuur als afkooppen te betalen en zo "voleigenaar" te worden. In feite verandert men door afkoop niets aan de situatie, behalve dat een oud rechtsfenomeen om zeep wordt geholpen.

Het recht van beklemming wordt in ons huidige burgerlijk wetboek in één artikel vermeld. Voor het nieuwe wetboek, dat geleidelijk wordt ingevoerd, was aanvankelijk voor dit Gronings recht een geheel onderdeel ontworpen, waarin zo goed mogelijk de inhoud van dit recht was vastgelegd. Doch in een later stadium heeft de volksvertegenwoordiging van dit onderdeel afgezien, zodat we (tenzij er nog weer wat verandert) straks een recht hebben, dat niet meer in de wet voorkomt.

Heerman Plagge.

GEVONDEN:
aan de Kanaalweg
1 oorhanger van een
soort kleine paperclips
Hangt in de Pompel aan
het Prikbord.

KWAARJE
Te Koop:
Vase scharreleieren
Bij Afine Noordenbos

Perikelen rond de belbus

De belbus doet Overschild aan, maar er blijven, zij het iets minder, nog vrij veel klachten over deze vorm van Openbaar Vervoer.

Weet U de regels nog ?

1. Minstens 2 uur van te voren bellen - 06-0145 - gratis.
2. Vaste afspraak maken en bellen als U eens geen gebruik ervan maakt.
3. Chauffeur waarschuwen als U niet gebeld heeft en toch kan instappen. Er moet kennelijk nog iemand komen.

Ondanks deze spelregels loopt het vervoer nog niet goed en krijgen wij nog veel klachten te horen.

Als commissie kunnen wij daar niet zo gek veel aan doen, maar we hebben wel iemand bereid gevonden om de klachten te verzamelen en bij de GADO op het bord te schuiven met het verzoek er wat aan te doen.

Als U klachten heeft (de bus was al weg of is niet gekomen) en U heeft zich gehouden aan spelregel 1 en/of 2, geeft U dit dan even door aan Marion Batelaan, tel.: 05902-3226.

Marion gaat er mede voor zorgen dat uw klachten verzameld worden en bij de GADO gedeponereerd met het dringende verzoek e.e.a. te verbeteren.

Commissie Verkeer.

Op vrijdag 21-12 vond de jaarlijkse ledenvergadering van de IJscclub " Schildmeer & Omstreken " plaats.

Er waren zo'n 30 aanwezigen en het officiële vergadergedeelte werd in een recordtijd, waarop de internationale schaats-top jaloers kan zijn, afgewerkt. Er was opnieuw geen ijs geweest en ook geen activiteiten in het boekjaar. De vice-voorzitter sprak de hoop uit op vorst zodat er weer wat kon worden georganiseerd. Vanuit de leden werd er weinig gevraagd.

Daarna was het tijd voor het traditionele bingo- en kaartgedeelte tot ieders gezelligheid en tot in de late uurtjes.

Met vreugde en dankbaarheid
geven wij u kennis
van de geboorte van onze zoon
en broertje

Christiaan Johannes
Daniël

Wij noemen hem John

Besorgerdagen
Overschild

Jan en Aaltje Smit
Chris
Rianne

dinsdag
donderdag

17 december 1990
Meerweg 7 - 9625 PH Overschild

Moeder en kind rusten van 12.00 tot 15.00 uur

H. Medema
Tel: 0520-2380

Uw SRV man brengt het graag aan huis.
Tel: 0520-2380

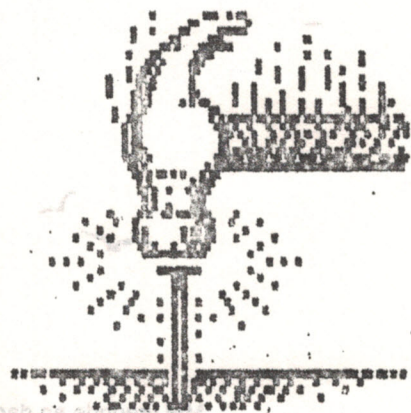

J. VAN LEGGELO Timmerbedrijf

Voor al uw hout, plaat-
en bouwmaterialen,
doe het zelf artikelen.

Nu ook voor al uw film
en fotowerk naar
onderstaand adres.

**MEER WEG 5
OVERSCHILD**
05966-374.

Christiaan
Daniël

**Bezorgdagen
Overschild:**

**dinsdag,
donderdag
en
zaterdag**

voor brood en banket

**SRV,
Voor vaste lage prijzen!**

Uw SRV man brengt het graag aan huis. **H. Medema** Tel.: 05960-29809

Aan alle ouders en dorpsbewoners,

Wel een nieuw jaar met goede bedoelingen en voornemens, maar nog steeds hetzelfde schooljaar. Tussen de herfstvakantie en de voor de deur staande voorjaarsvakantie is er veel gebeurd op school. In November zijn alle groepen naar een poppentheatervoorstelling in Slochteren geweest.

Een andere theatergroep heeft op school een voorstelling gegeven voor de groepen 1 t/m 5 waarna de kinderen ook zelf mochten spelen, een groot succes! Groep 8 volgt sinds dit schooljaar

E.H.B.O-lessen en heeft dit afgesloten met een examen. Dina Legger en Greet Nijborg hebben de lessen verzorgd en worden hartelijk bedankt

voor het behaalde resultaat. De leerlingen van groep 8 hebben ook hun best gedaan op de jaarlijkse schoolsportdag.

Geleerd wordt er natuurlijk ook nog!

Binnenkort volgen de C.I.T.O toetsen die van belang zijn voor de keuze van de vervolgschool. Hier en daar worden de open middagen en avonden bezocht. Er zijn twee informatie-avonden gehouden. De eerste met als

thema straffen en belonen en de tweede over het voortgezet onderwijs.

Op 5 december kwamen Sint en Piet in een 'oldtimer' naar school.

De foto's getuigen van een geslaagd feest. Tijdens de kerstviering hebben de leerlingen van de hoogste groepen een kerstspel opgevoerd voor de andere groepen. Aansluitend vond een broodmaaltijd plaats.

Inmiddels is er een nieuwe taalmethode in gebruik genomen en zijn er leesboeken aangeschaft voor het opgestarte niveaulezen. Er komt binnenkort een nieuwe rekenmethode en ook ander schoolmeubilair.

De school is momenteel bezig met een poëzieproject. Er worden gedichten behandeld, voorgelezen, geschreven en voorgedragen. Een dichteres zal de school bezoeken en de kinderen zullen een eigen gedichtenbundel maken.

De hoogste groepen volgen een computercursus in de computerbus van de provinciale bibliotheek.

Na de voorjaarsvakantie komt de nieuwe mededirecteur mevr. A. Brouwer uit Roden en zullen we afscheid nemen van de tijdelijke, maar zeer goed bevallende knachten Eilen van Ommen en Rudi Heres. Hartelijke dank voor

jullie inzet! De bazar wordt gehouden op 1 maart. Noteert U deze datum alvast, verder lees U nieuws van de school in de stukjes van de kinderen. Ze hebben er plezier in. De betrokkenheid van de ouders is groot. Er heest een gezellige sfeer. De O.B.S Schildmeda is in beweging.

Een goed teken!

Namens de basisraad,

M.Ritsema secr.

Uitspraken van kleuters,

Toen ik een baby was had ik baby-haar,
nu heb ik pony-haar.

Mijn vader heeft een jachtgeweer om
muizen dood te schieten.

Ik lust geen konijnen-kaas

Ik was eerst aan mijn vinger open gereerd

"Hé, je haalt juf bij het eten weg!"

ik: "O, dat geeft niet"

"Ach ja, het is ook maar een juf ja."

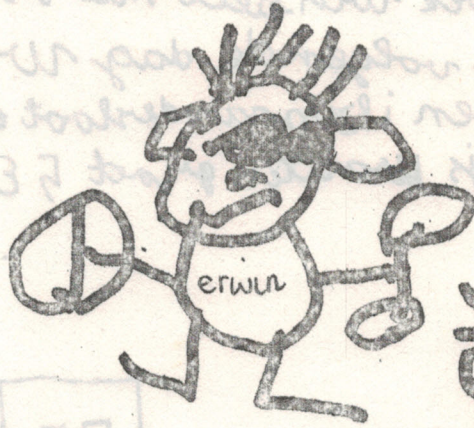
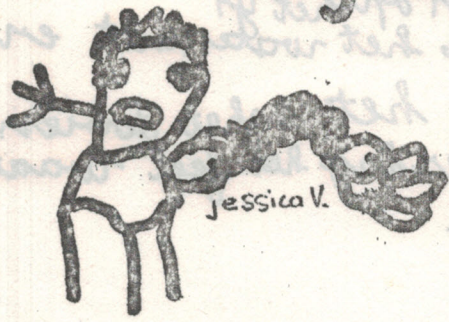
Ik heb een leger-koek mee (liga)

Zijn dat krentenboek juf? (prentenboeken)

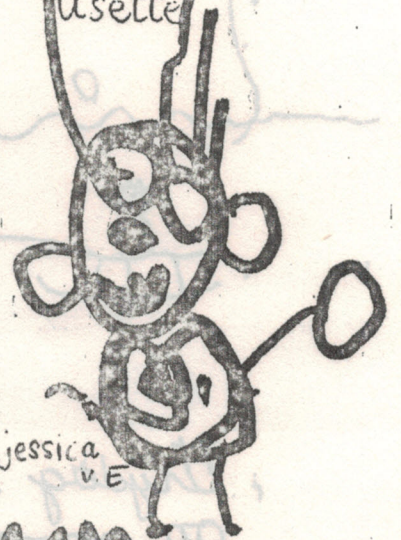

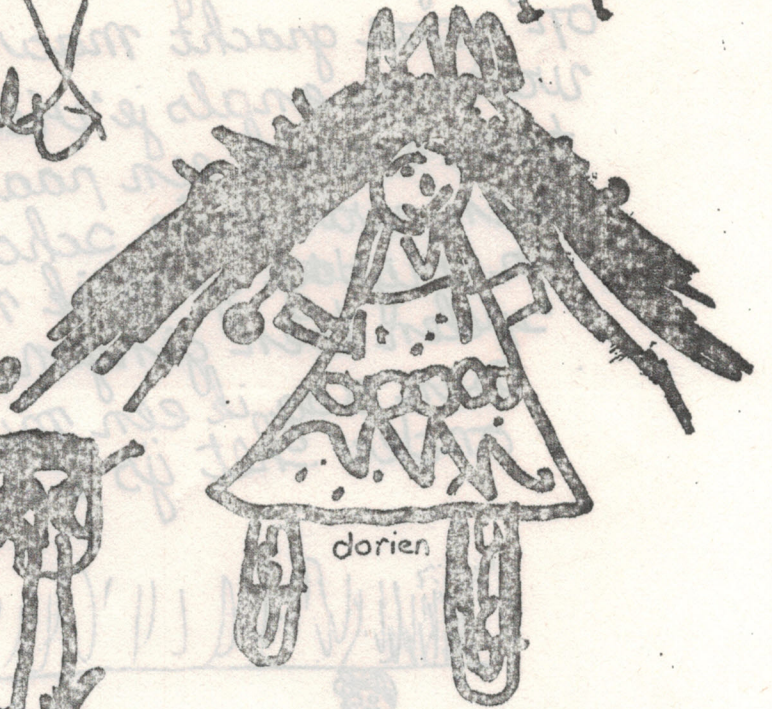
Wij maken muziek!

lisette

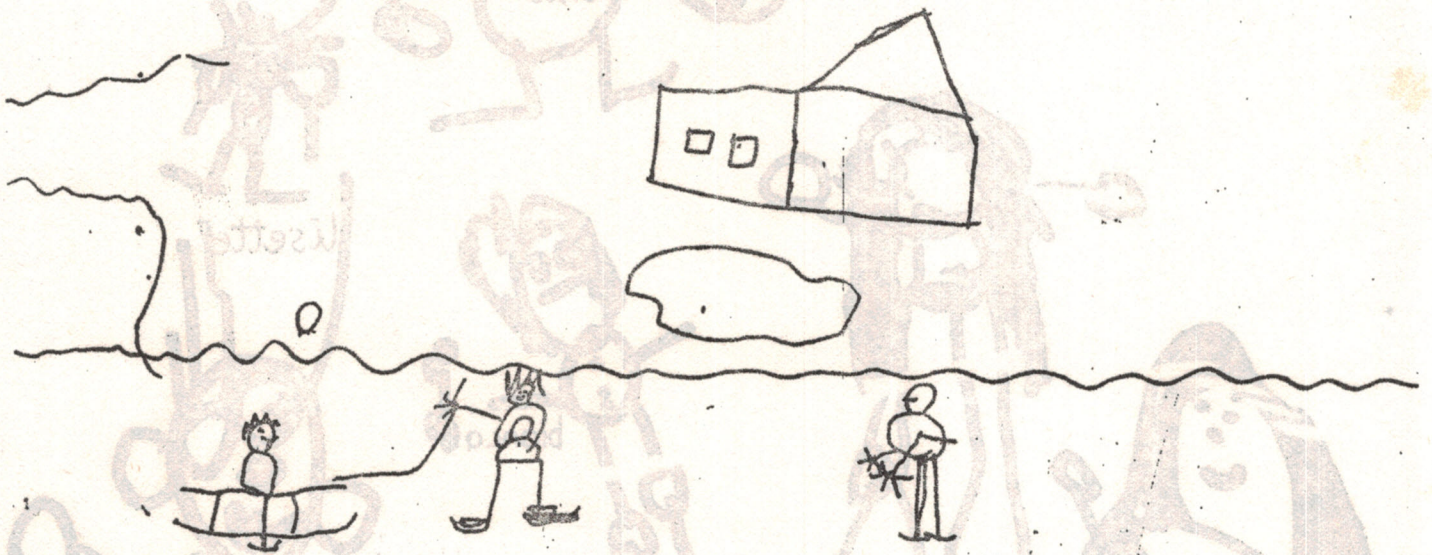

marriette

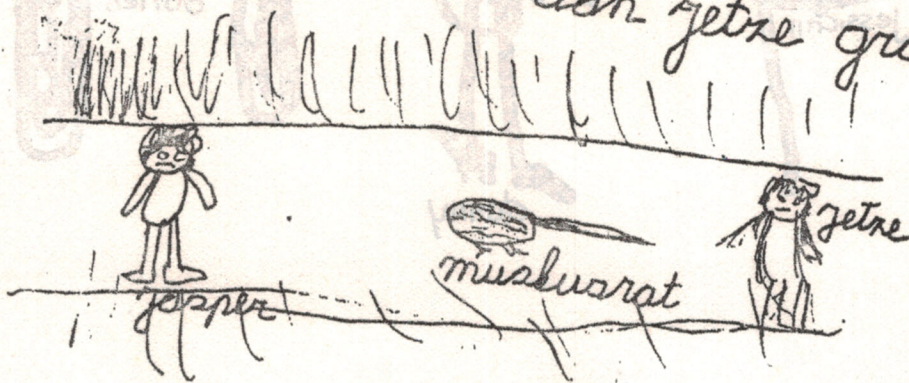

ik heb onwijs ge schaats want het was heel dik en heel
 glat en ik ben heel veel keer gevallen op het ijs
 en me broek was heel nat door het water dat er on
 lag en de volgende dag was het aahet dooien
 geweest en ik naar de sloot en er lag heel veel waater
 op het ijs wouter graet 5 Ent

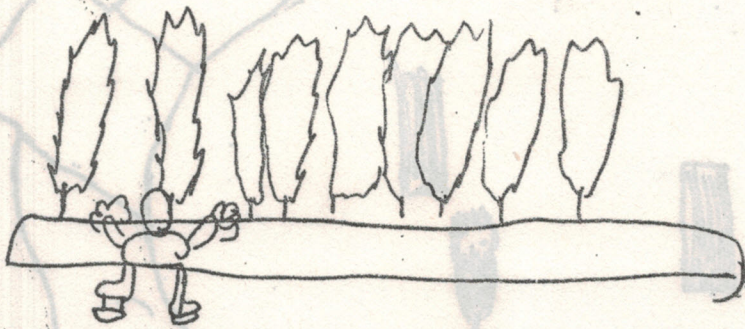
Vrijdag heb ik ge schaats en zaterdag
 op onze gracht maar er zat een laagje
 water op en als je viel werd je klets nat
 toen was ik een paar keer gevallen
 toen was mijn schaats stuk
 en vrijdag ging ik met jasper
 spelen toen gingen we op het ijs
 toen zag ik een muskusrat
 onder het ijs

Van jette groep 5

Ik ben door het ijs gegaan. (En) En toen
 ik er uit kwam, Was ik helemaal stijf.
 (En) En toen ging onder de dochter en toen
 deed ik mijn rits aan en gingen we
 dan. En we hebben (me) nog ijs eruit gehaald
 En het was heel grappig

ik ben moe ik ben miep en ik gaat

School

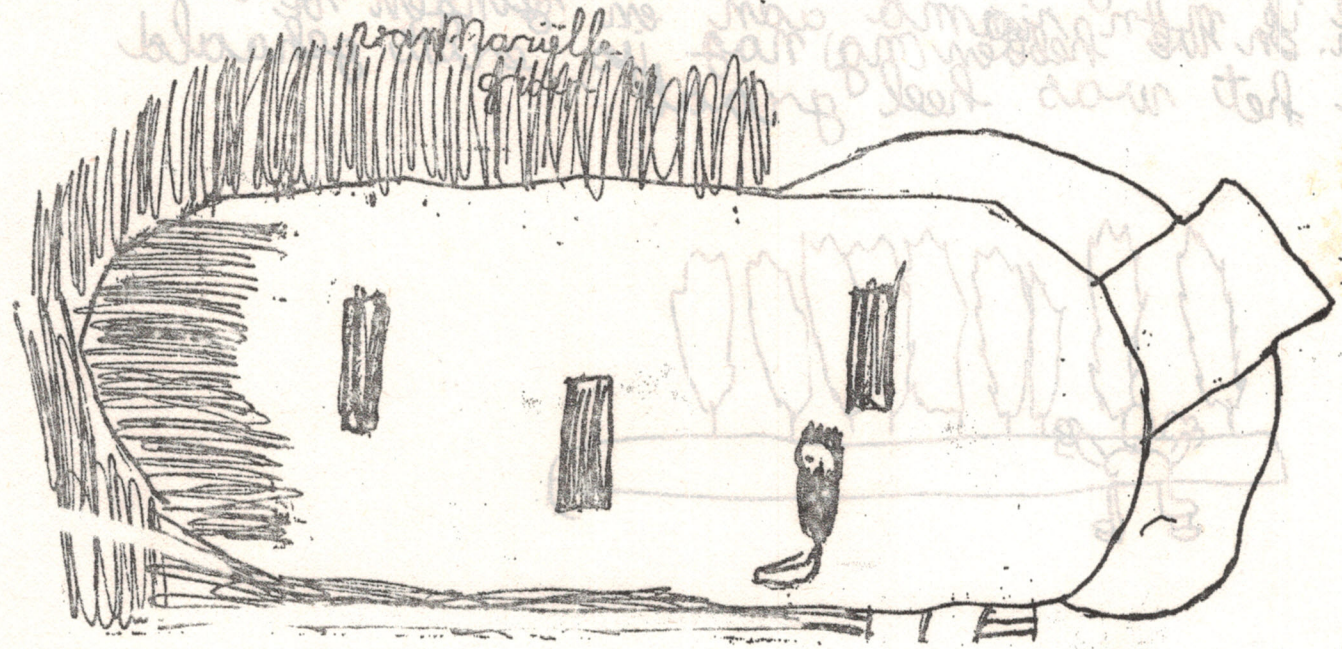
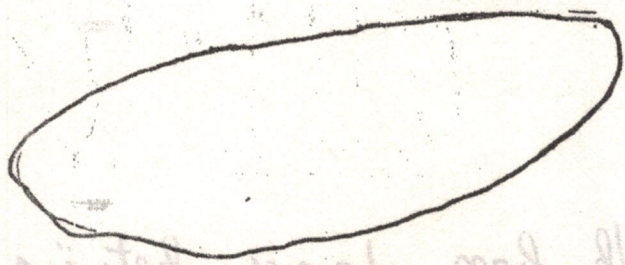

Astrid 3

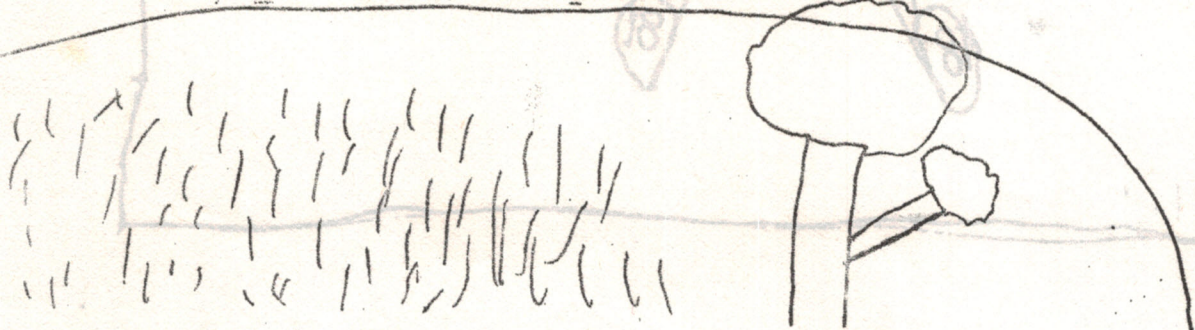

ik heb op het ijs
 gespeeld en ik heb geschaats
 in tjugem en ik ging met
 mama schaatsen en
 achteraan lag gras
 en ik heb twee
 rondjes met mama
 gedaan en toen kon
 ik over het aleten

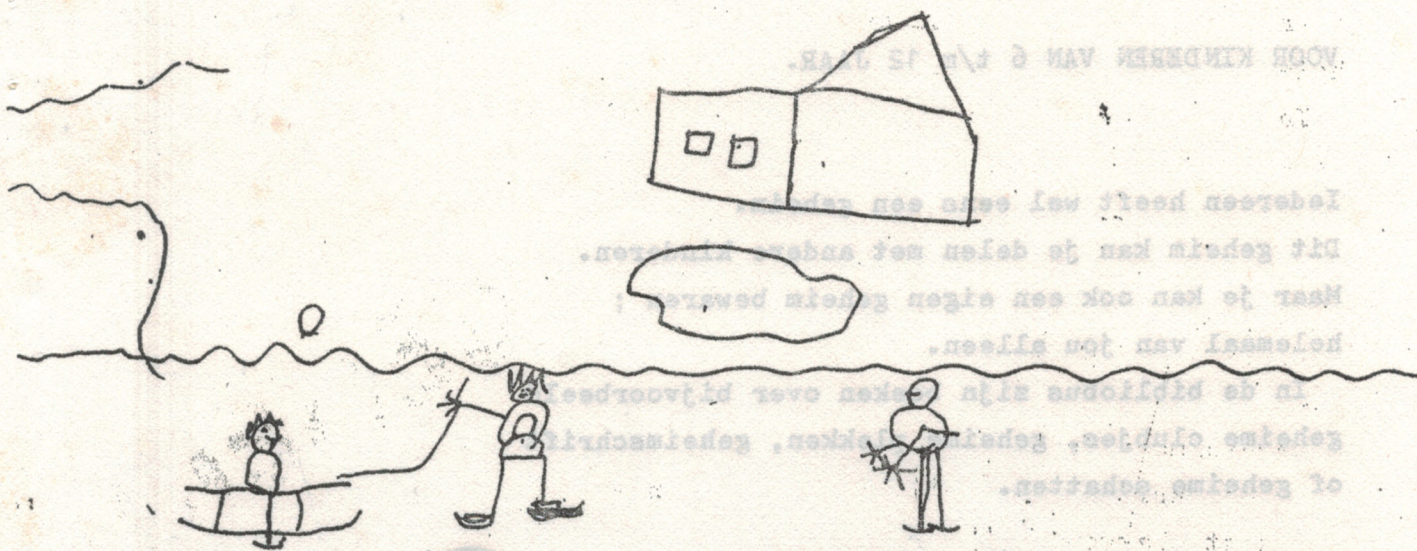

vrijdag en donderdag en zaterdag gingen
 we schaatsen en toen waren paulien en
 ook ook aan het schaatsen en zaterdag
 gingen we op de gragt en toen glee
 alle stets uit

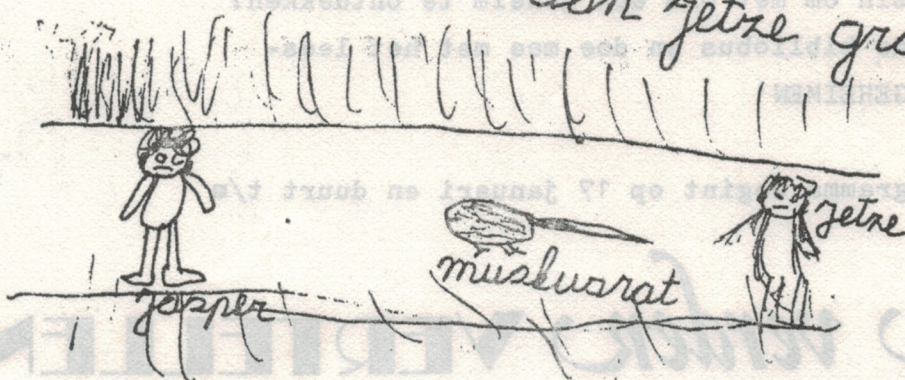

ik heb onlangs je schaatsen op het ijs heel dik en heel
 glat en ik ben heel veel keer gevallen op het ijs
 en me broek was heel nat door het water dat er on-
 lag en de volgende dag was het aakhet dooien
 geweest en ik naar de sloot en er lag heel veel water
 op het ijs wouter gaat 5 Ent

Vrijdag heb ik geschaats en zaterdag
 op onze gracht maar er zat een laagje
 water op en als je viel werd je klets nat
 toen was ik een paar keer gevallen
 toen was mijn schaats stuk
 en vrijdag ging ik met Jasper
 spelen toen gingen we op het ijs
 toen zag ik een muskusrat
 onder het ijs -

Van jullie groep 5

DE BIBLIOBUS ORGANISEERT HET LEESPROGRAMMA

Geheimen

VOOR KINDEREN VAN 6 t/m 12 JAAR.

Iedereen heeft wel eens een geheim.
Dit geheim kan je delen met andere kinderen.
Maar je kan ook een eigen geheim bewaren ;
helemaal van jou alleen.

In de bibliobus zijn boeken over bijvoorbeeld
geheime clubjes, geheime plekken, geheimschrift
of geheime schatten.

HOE KUN JE MEEDOEN?

Iedereen moet drie boeken lezen.
Hiervoor krijg je een sticker, die je in een
pas kunt plakken.
Als je 3 stickers in je pas hebt, word je lid
van het 'GEHEIM LEZERS GENOOTSCHAP'.
En natuurlijk krijg je een leuke herinnering.

Bij dit leesprogramma zijn nog leuke geheime
opdrachten waar je ook aan mee kunt doen en
prijzen mee kan winnen.

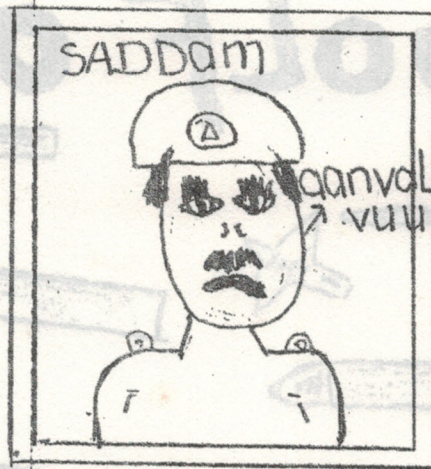
Heb je ook zin om met ons een geheim te ontdekken?
Kom dan in de bibliobus en doe mee met het lees-
programma 'GEHEIMEN'

Het leesprogramma begint op 17 januari en duurt t/m
22 februari

niet verder **VERTELLEN**

GEHEIM

Erg he , die oorlog !
Kinderen willen hun mening geven

Ik vind het heel erg ; vooral voor de mensen die er eigenlijk niks mee te maken hebben . Die worden dan het slachtoffer .
Ook de piloten moeten een heel grote durf hebben om zo laag te vliegen .
Er zijn ook piloten gevangen genomen door Irak . Die worden heel erg mishandeld . Ik vind dat niet juist . Ook al is het oorlog ; je bent verplicht de mannen goed te behandelen . Dat zijn de spelregels van de oorlog .
En daar moet je je aan houden , want de mensen uit Irak die zich hebben overgegeven worden ook goed opgevangen .
Maar ik denk dat Saddam gewoon niet om zijn volk geeft .

Paulien Nienhuis .

GEORGE POST

Piet wil op de maan,
Piet zij ik wil naar de maan.
Ik heb zin om naar de maan te gaan
zie je me al staan op de maan
Ik kom er aan maan,
en dan sta ik op de maan

Gedicht van Ella .

Francien .

Francien
is al tien
bijna elf
breien doet
ze zelf
haar vriendin
is elf
breien kan ze
ook al zelf .

gedicht van Kim Agterbos .

De muis

In dit huis is het niet pluis.

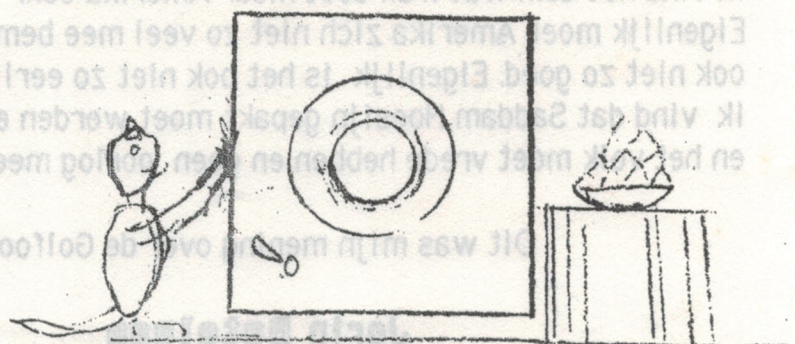
Maar in het huis van de muis is het goet pluis.

De muis die poetst zijn en zijn kluis.

De muis is de baas van zijn huis en zijn kluis.

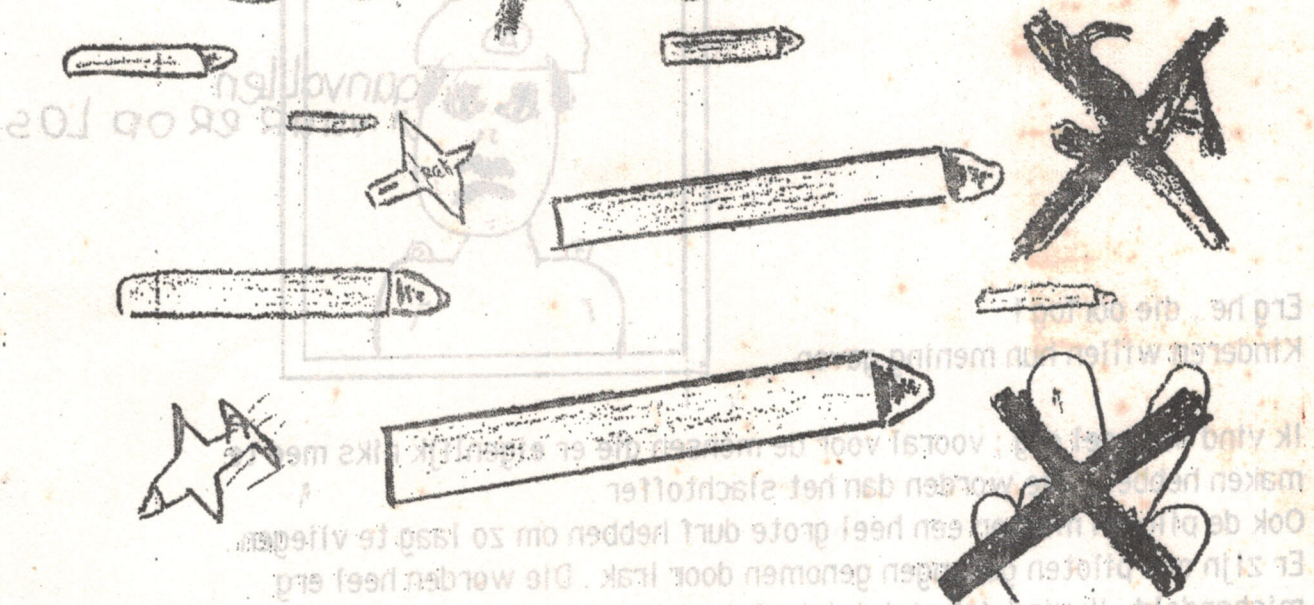
De kluis hat hij thuis.

Jacob van der Eijk

GOLF OORLOG

golf oorlog

golf oorlog vind ik niet leuk.

ik vind het stom die bommen en raketten.

het is ook niet leuk voor die mensen die daar wonen.

ik vind het dom van irak dat ze de mensen als schild worden gebruikt.

GEORGE POST

Ik vindt dat Amerika erg dom bezig is met bombarderen ze kunnen

niet eens mikken. Ze hadden zich er niet mee moeten bemoeien.

Ik vindt dat de landen in het golf gebied he zelf moeten oplossen.

En niet Europa en andere landen. Maar wat Saddam doet is ook niet goed.

Zoals met de gyselaars in het begin. En nu met de Amerikaanse

crygsgevangenen die hy mis handelt. En het is een wonder dat een

Amerikaanse piloot ontsnapt is. Want Saddam let er erg goed op

Dit is myn mening over de golfoorlog

Jan hauke

Ik vind het dom wat Irak doet maar Amerika ook.

Eigenlijk moet Amerika zich niet zo veel mee bemoeien maar ze mikken

ook niet zo goed. Eigenlijk is het ook niet zo eerlijk.

Ik vind dat Saddam Hoesijn gepakt moet worden en gestraft moet worden

en het volk moet vrede hebben en geen oorlog meer.

Dit was mijn mening over de Golfoorlog

Jorin Batelaan